Luni, 24 martie 2014, nr.56 (5149), anul XXIV

8 pagini

TABAC

DEDICAT COMBATERII CONTRABANDEI CU ȚIGĂRI

24 de ani presă independentă BURSA ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI

Supliment distribuit gratuit împreună cu ziarul BURSA

Industria: "Noua legislație va avea efecte dramatice în domeniu" PAGINILE 2-3

■ Suprapunerea granițelor UE peste frontierele României - principalul risc de contrabandă PAGINA 4

■ BAT România, al doilea contribuabil la bugetul de stat PAGINA 5

■ JTI România exportă trei sferturi din producție PAGINA 5

■ Philip Morris România vrea să-și modernizeze capacitățile de prelucrare a tutunului PAGINA 6

15,7% contrabanda în ianuarie

Piața neagră a țigaretelor a înregistrat cel mai ridicat nivel din ultimii doi ani și jumătate, în prima lună a acestui an, ajungând la 15,7%, potrivit studiului realizat de compania de cercetare Novel Research. Producătorii țigaretelor din tutun consideră că instabilitatea fiscală și reorganizarea ANAF, instituție responsabilă și cu măsurile de combatere a comerțului ilicit cu țigarete, sunt principalele cauze care au condus la intrarea contrabandei pe trend ascendent la începutul acestui an.

Comerțul ilicit pe regiuni

Sursa: Novel Research

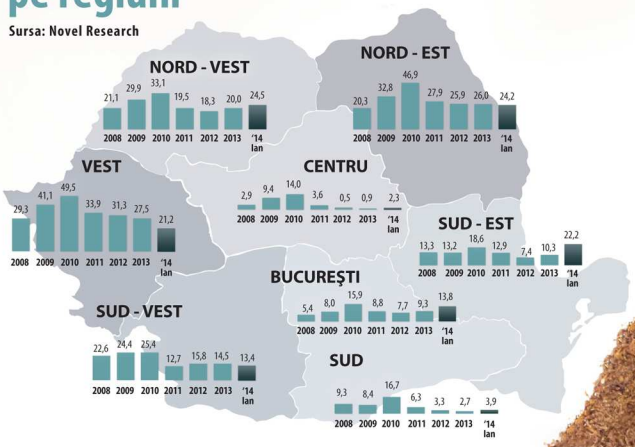

Evoluția pieței de țigarete

Incidență, cotă volumică și prețuri

Sursa: Novel Research

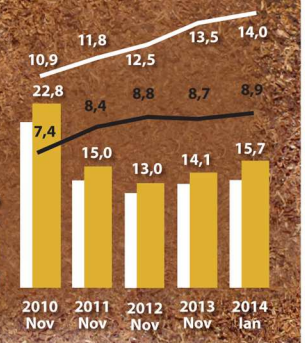

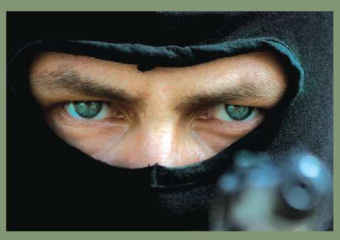

Poliția de Frontieră acționează în sistem integrat pentru combaterea contrabandei cu țigarete și a evaziunii fiscale, precum și pentru anihilarea rețelelor de traficanți, colaborând cu structurile de ordine și siguranță publică și cu cele care au atribuții în domeniul fiscal.

Având în vedere că, în general, țigaretele de contrabandă provin din țările vecine, intensificarea relațiilor de colaborare cu autoritățile de frontieră vecine, precum și cu instituțiile similare din alte state, poate duce la obținerea unor rezultate mai bune în combaterea acestui fenomen, scopul fiind unul comun, consideră reprezentanții Poliției de Frontieră.

Contrabanda cu tutun, la cel mai ridicat nivel din ultimii doi ani și jumătate

Contrabanda cu tutun a atins, în luna ianuarie a acestui an, o cotă alarmantă de 15,7%, situându-se la cel mai ridicat nivel din ultimii doi ani și jumătate, în condițiile în care autoritățile anunțau toleranță zero în acest domeniu.

Imaginația contrabandiștilor o depășește uneori pe cea a regizorilor de film - țigarete "trase" cu sfoara, trecute apa cu ajutorul "scafandrilor", ascunse în borcane de tomate sau introduse în țară cu ajutorul câinilor sau cailor.

Poliția de frontieră comunică, plină de entuziasm, o mulțime de astfel de cazuri, pe care polițiștii din vămi le depistează, apelând chiar la focuri de armă, dacă este cazul.

Autoritatea menționată ne-a spus că, în 2013, a confiscat peste 8 milioane de pachete, adică circa 160 de milioane de țigarete. Doar că, potrivit studiilor din piață, comerțul ilicit cu astfel de produse se ridică, anual, la 4,7 miliarde țigarete.

Ținând cont că un TIR are o capacitate de 7 milioane de țigarete, rezultă ca 673 de TIR-uri pline cu astfel de produse de contrabandă trec granița în fiecare an, adică aproximativ două TIR-uri pe zi.

Este clar că această cantitate nu poate fi introdusă în țară nici cu sfoara, nici cu borcanele de tomate și nici măcar cu calul.

Desigur, sunt și cazurile în care polițiștii de frontieră descoperă autoturisme "căptușite" cu produse din tutun. Dar oare câte astfel de mașini ar trebui să fie identificate zilnic pentru a acoperi cantitatea de țigarete care intră în două TIR-uri?

Industria tutunului consideră că instabilitatea fiscală și reorganizarea Autorității Naționale pentru Administrare Fiscală (ANAF), instituție responsabilă și cu măsurile de combatere a comerțului ilicit cu țigarete, sunt principalele cauze care au condus la intrarea contrabandei pe trend ascendent la începutul acestui an.

Nu ignorăm faptul că, anul trecut, ANAF a trecut printr-un proces de reorganizare, însă, în aceeași măsură, nu putem ignora nici faptul că, la începutul lunii decembrie, inspectorii fiscali din cadrul Autorității au anunțat începerea controalelor.

În Strategia anunțată de instituție pentru perioada 2013-2017, unul dintre obiectivele pe termen mediu este combaterea evaziunii fiscale, pentru întărirea controlului vamal ANAF urmărind sporirea controalelor la frontiera externă a UE în vederea combaterii traficului ilicit cu țigarete și alte produse din tutun prelucrat.

Făcând comparație cu alte domenii, cum ar fi cel al jocurilor de noroc, observăm că noua structură de control și monitorizare înființată în urma restructurării Gărzii Financiare, care și-a început, practic, activitatea în luna septembrie a anului trecut, înregistrează rezultate notabile cu privire la diminuarea pieței negre a gambling-ului.

Mai mult decât atât, însuși premierul Victor Ponta s-a arătat foarte mulțumit de activitatea din luna ianuarie a domnului Gelu Diaconu, șeful ANAF, precizând, recent, că acesta nu va fi schimbat din funcție atâta vreme cât va îndeplini planul de încasări la buget, arătând că încasările au crescut cu 9%.

Chiar Gelu Diaconu a menționat că plecarea sa din fruntea ANAF ar putea avea consecințe ireparabile asupra bugetului de stat.

Dacă în acest context contrabanda a ajuns la un nou record, se pune întrebarea ce se va întâmpla după ce va fi transpusă în legislația noastră noua Directivă europeană pe tutun, care, printre altele, interzice țigaretele cu arome, standardizează ambalajele și prevede creșterea dimensiunii mesajelor de avertizare de pe pachetele de țigarete?

EMILIA OLESCU

FOCUS

Metode de trecere ilegală a țigaretelor peste frontieră

Traficanții de tutun și produse din tutun utilizează diverse metode pentru trecerea peste frontieră a țigaretelor, potrivit reprezentanților Poliției de Frontieră. Printre acestea se numără:

➢ **metoda "capac"**, care constă în disimularea pachetelor de țigarete printre alte categorii de mărfuri - îndeosebi cu baza de impozitare mică - tranzitate în mod legal prin punctele de trecere a frontierei;

➢ **metoda "cablului"**, utilizată în zona frontierei riverane, care presupune trecerea baxurilor cu țigarete pe un cablu fixat pe cele două maluri ale cursului de apă;

➢ **"antifonarea" autoturismelor** cu țigarete, constând în ascunderea pachetelor în diverse părți componente ale acestora (cauciucuri, lonjeroane, portiere etc.) ori utilizarea pereților dubli;

➢ **disimularea țigaretelor în îmbrăcăminte** sau lipirea acestora pe corp, în ambalajele altor produse alimentare sau în genți cu fund dublu;

➢ **camuflarea țigaretelor în transporturi potențial periculoase** (carburanți) sau cu proprietăți fizico-chimice deosebite, ce nu permit o verificare eficientă cu echipamente tip RAPISCAN ori cu sondă optică;

➢ **tranzitarea** zonei muntoase de frontieră **cu atelaje trase de cai**, profitând de reliful muntos greu accesibil, aspect care face dificilă verificarea traseelor;

➢ **folosirea de șoferi și mijloace de transport provenind/ înmatriculate în state ale UE**, pentru a nu atrage atenția organelor de control de la granița cu Republica Moldova, Ucraina și Serbia;

➢ **folosirea unor aparate de zbor** - motodeltaplan/planor - care sunt modificate pentru transportul baxurilor de țigarete peste frontieră.

Din cazuistica înregistrată la nivelul IGPF, au fost constatate mai multe modalități de acțiune la care recurg traficanții de țigarete. Cele mai utilizate sunt traversarea fâșiei verzi de demarcație prin locurile în care aceasta prezintă condiții de relief greu accesibile mijloacelor auto din dotarea poliției de frontieră; tranzitarea repetată a frontierei în decursul aceleiași zile și revenirea pe teritoriul românesc în posesia unor cantități de țigarete în limita admisă de lege; disimularea țigaretelor în autoturisme vechi, modificate sau cu incinte ascunse, pentru limitarea pierderilor în cazul confiscării; folosirea serviciilor unor firme de transport internațional de marfă; apelarea la transportatori care efectuează regulat curse externe atât pe spațiul ex-sovietic (de proveniență al produselor), cât și în statele occidentale (piețele principale de desfacere a țigaretelor netimbrate), fiind preferate îndeosebi autocamioanele ce introduc în țară legume, fructe, combustibili etc.; distribuirea mărfii în cantități mici la cât mai multe unități comerciale, îndeosebi în mediul rural, pentru îngreunarea depistării țigaretelor de contrabandă de către reprezentanții instituțiilor financiar-fiscale.

CAZURI

Fabrică de țigarete care a prejudiciat statul cu 3 milioane euro

Printre cazurile reprezentative semnalate de IGPF, de menționat este cel în care cooperarea internațională a dus la destructurarea unei rețele de traficanți.

(continuare în pagina 3)

FORURILE EUROPENE AU REVIZUIT DIRECTIVA PE TUTUN

Industria: "Noua legislație va avea

Autoritățile europene au aprobat, recent, proiectul de revizuire a Directivei pe tutun, care interzice țigaretele cu arome, cele mentolate urmând să mai rămână pe piață până în 2020.
Noul act legislativ conține norme mai stricte referitoare la modul în care produsele din tutun sunt fabricate și prezentate în UE și introduce norme pentru anumite produse derivate din tutun.
Textul prevede, printre altele, standardizarea ambalajelor, precum și creșterea dimensiunii mesajelor de avertizare de pe pachetele de țigarete la 65% din suprafața acestora, urmând ca marca să apară doar în partea de jos a pachetului.
Industria tutunului, de la cultivatori și până la vânzători, s-a opus încă de la început modificărilor propuse în acest proiect.

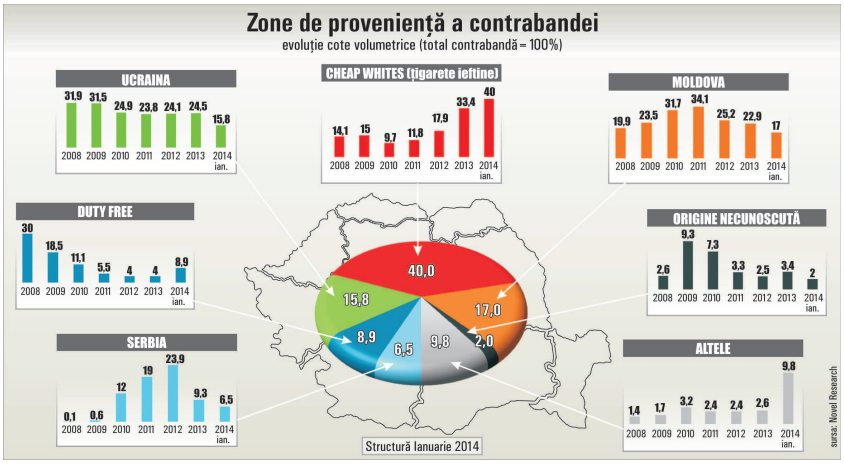

JTI: "Standardizarea pachetelor va ușura munca infractorilor"

Consecințele adoptării noii legislații în domeniul tutunului vor fi cât se poate de dramatice pentru bugetele statelor membre, fără ca obiectivele de sănătate declarate să fie atinse, este de părere Gilda Lazăr, Director Corporate Affairs & Communications al Japan Tobacco Internațional (JTI) România, Moldova și Bulgaria, care subliniază: "Așa cum s-a demonstrat în trecut, de fiecare dată când o categorie de produse a fost interzisă, acele produse au fost traficate ilegal, evitându-se plata taxelor. În același timp, ambalajul reprezintă ultima frontieră în calea contrafacerii, drept urmare standardizarea pachetelor va ușura munca infractorilor".

Gilda Lazăr opinează că adoptarea noii Directive va determina pierderi la bugetele statelor membre UE.

Potrivit reprezentantului JTI, pe parcursul lunilor premergătoare votului, statele membre și comitetele importante ale Parlamentului au ridicat obiecții, în mai multe rânduri, însă acestea nu au fost luate în seamă: "Presiunile politice exercitate de grupurile de interese anti-tutun au cântărit mai greu decât necesitatea unor propuneri echilibrate, corecte și bazate pe dovezi. Deciziile părtinitoare, luate în grabă, sunt contraproductive și nu au ca rezultat o legislație eficientă. Asistăm la încă un precedent periculos, prin care sunt îngrădite drepturile comerciale ale unei industrii legale în numele unui bine public iluzoriu".

PMI: "Directiva, o abordare în notă extremă a reglementării produselor din tutun"

Directiva privind produsele din tutun adoptată de Parlamentul European reprezintă o abordare în notă extremă a reglementării acestor produse, consideră Sorana Mantho, Director Corporate Affairs la Philip Morris România și Bulgaria, care apreciază că noua directivă încearcă să-și atingă obiectivele îndepărtându-se de la principii europene clare, precum cel al proporționalității.

Domnia sa ne-a spus: "Putem afirma că măsurile incluse în Directivă vor genera scăderea competitivității în Uniunea Europeană. Impactul va fi amplificat de creșterea pieței ilegale a tutunului pentru care noua Directivă este o oportunitate. Aceasta va reprezenta o lovitură nedreaptă pentru mii de angajați din industria legală și pentru guvernele statelor membre, care sunt nevoite să se confrunte cu problema acoperirii găurilor bugetare".

Drago Azinovic, Președintele regiunii UE din cadrul Philip Morris (PMI), susține că noua Directiva privind produsele din tutun "reprezintă o îndepărtare îngrijorătoare de standardele UE de bază privind proporționalitatea, o adoptare de politici pe bază de dovezi, care va eroda, mai departe, drepturile de proprietate intelectuală și va submina Carta Uniunii Europene, unde aceste drepturi sunt protejate".

BAT: "Suntem pregătiți să aplicăm prevederile noii Directive conform calendarului PE"

British American Tobacco (BAT) România este pregătită să aplice prevederile noii Directive europene privind produsele din tutun, urmând să se alinieze la legislația europeană conform calendarului aprobat de Parlamentul European în luna februarie, după cum ne-a spus Adrian Popa, Corporate Regulatory Affairs Director British American Tobacco România.

Domnia sa ne-a precizat că principala provocare pentru industrie este contrabanda.

"Observăm cu îngrijorare revenirea pe un trend ascendent a pieței negre, ajunsă la 15,7% din totalul pieței de țigarete în luna ianuarie a acestui an. Avem în față un record pentru ultimii doi ani, cauzat în special de contrabanda cu țigări contrafăcute. Această evoluție necesită o reacție fermă din partea autorităților și a producătorilor legali, pentru a evita situația din 2010, când produsele de contrabandă reprezentau 36% din totalul pieței", potrivit domnului Adrian Popa.

Producătorii europeni de țigarete: "Noile reglementări vor determina creșterea profiturilor organizațiilor criminale"

Michiel Reerink, Președintele Confederation of European Community Cigarette Manufacturers (CECCM) susține că, pe parcursul procesului legislativ, producătorii europeni de țigarete au arătat că nu comercializează produsele minorilor.

Domnia sa a subliniat: "Am reiterat faptul că sprijinim dreptul Comisiei Europene de a reglementa produsele din tutun, în măsura în care se ating obiectivele legitime de sănătate. Din păcate, multe dintre măsurile Directivei sunt disproporționate și este improbabil să-și atingă scopurile declarate. În schimb, vor avea ca rezultat creșterea profitului organizațiilor criminale, care vând produse mult mai ieftine, nereglementate legal".

Pe parcursul ultimilor doi ani, CECCM și societățile membre au contribuit în mod deschis la dezbaterile privind Directiva tutunului. Reprezentanții CECCM și-au exprimat temerile cu privire la eficiența măsurilor care vor avea impact asupra întregului sector al industriei tutunului, dar și asupra miilor de întreprinderi mici și mijlocii partenere.

Jumătate din suprafața părților laterale ale pachetelor de țigarete va fi acoperită cu avertismente referitoare la sănătate

Viitoarele pachete de țigarete vor fi acoperite în mod obligatoriu cu avertismente referitoare la sănătate sub formă de text și imagini pe 65% din partea lor anterioară și posterioară. De asemenea, 50% din suprafața părților laterale ale pachetelor va fi acoperită cu avertismente referitoare la sănătate, fiind înlocuite actualele indicații privind conținuturile de gudron, nicotină și monoxid de carbon, anunță Comisia Europeană (CE).

Pentru a asigura vizibilitatea avertismentelor referitoare la sănătate, va fi obligatoriu ca pachetele de țigarete să aibă o formă "cuboidă", iar fiecare pachet va conține un minim de 20 de țigarete.

Pe pachete nu va fi permisă prezența caracteristicilor sau a elementelor promoționale sau înșelătoare. Acestea includ, de exemplu, referiri la beneficii pentru stilul de viață, la gust sau la arome ori la absența lor (de exemplu, „fără aditivi"), oferte speciale sau sugestii că un anumit produs este mai puțin dăunător decât altul, potrivit noilor reglementări europene.

Norme similare vor fi aplicate și pachetelor conținând tutun de rulat, care, de asemenea, vor trebui să aibă pe 65% din suprafața lor avertismente combinate referitoare la sănătate, pe partea anterioară și posterioară, precum și avertismentele suplimentare sub formă de text. Ambalajele conținând tutun de rulat pot avea o formă "cuboidă", cilindrică sau de pungă, iar fiecare pachet va conține cel puțin 30 de grame de tutun.

Trabucurile, țigările de foi și tutunul pentru uz oral - exceptate de la interdicția de utilizare a aromelor

În componența țigaretelor și în tutunul de rulat nu trebuie utilizate arome în cantități care să confere produsului o aromă distinctă („caracteristică") alta decât cea a tutunului, arată noua legislație. Mentolul este considerat o aromă caracteristică și va fi eliminat treptat din comerțul cu produse din tutun pe parcursul unei perioade de patru ani.

Alte produse din tutun, cum ar fi trabucurile, țigările de foi și produsele care nu se fumează, sunt exceptate de la interdicția de utilizare a aromelor caracteristice. Această exceptare va fi eliminată în cazul în care circumstanțele se vor modifica substanțial (în ceea ce privește volumul vânzărilor sau prevalența utilizării în rândul tinerilor). Tutunul pentru uz oral (tutunul snus) este exceptat, de asemenea, de la această interdicție, precum și de la alte reglementări referitoare la ingrediente.

Aditivii necesari pentru fabricarea produselor din tutun, inclusiv zahărul pierdut în timpul procesului de prelucrare, vor putea fi utilizați în continuare. Directiva nu face diferențe între soiuri de tutun, cum ar fi tutunul Virginia, Burley sau Oriental.

Raportarea obligatorie cu privire la ingrediente este prevăzută pentru toate produsele din tutun, într-un format electronic standardizat.

La fel ca în precedenta directivă, raportarea va fi obligatorie pentru emisiile de gudron, nicotină și monoxid de carbon în cazul țigaretelor, precum și pentru alte emisii în cazul în care aceste informații sunt disponibile. De asemenea, statele membre pot solicita producătorilor să efectueze studii suplimentare privind efectele aditivilor asupra sănătății.

Directiva menține interdicția tutunului pentru uz oral, care nu este mestecat. Suedia beneficiază de o derogare în conformitate cu tratatul de aderare a Suediei, cu condiția ca produsul să nu fie vândut în afara țării.

Producătorii de țigarete electronice vor fi obligați să informeze statele membre înainte de a introduce pe piață produse noi

Consumatorii de țigarete electronice vor beneficia de pe urma cerințelor mai stricte privind siguranța și calitatea produselor, subliniază reprezentanții CE, menționând că nicotina va fi clasificată drept substanță toxică, dar și că va exista un nivel maxim pentru concentrația de nicotină în cazul țigaretelor electronice și volume maxime pentru cartușe, rezervoare și recipiente cu lichide care conțin nicotină.

Producătorii de țigarete electronice vor fi obligați să informeze statele membre înainte de a introduce pe piață produse noi, să raporteze anual statelor membre cu privire la volumele de vânzări ale produselor, la tipurile de utilizatori, precum și la preferințele și la tendințele acestora și să respecte norme specifice privind publicitatea.

Notificarea privind introducerea pe piață a produselor noi va include informații cu privire la producător, la ingredientele utilizate și la emisii, la doză și la aportul de nicotină, la produs și la procesul de producție, precum și o declarație în care să se specifice că producătorul își asumă întreaga responsabilitate pentru calitatea și siguranța produsului în condiții de utilizare normală.

Țigaretele electronice vor fi în continuare disponibile pentru utilizare. Cu toate acestea, noile norme vor fi puse în aplicare astfel încât siguranța și calitatea produsului să poată fi asigurate. Țigaretele electronice pot fi dispensabile (adică de unică folosință), reutilizabile prin reîncărcare (cu un cartuș de unică folosință) sau reutilizabile prin reumplere (prin intermediul unui recipient de reumplere).

Aceste produse reprezintă o categorie relativ nouă, iar cota lor de piață este în creștere. Deși ele ar putea avea un rol în renunțarea la fumat sau în reducerea acestuia, efectele acestora pe termen lung asupra sănătății publice nu sunt cunoscute încă, apreciază reprezentanții CE.

Obligațiile de raportare sunt necesare și în cazul țigaretelor electronice, astfel încât autoritățile publice să poată monitoriza și să afle mai multe despre aceste produse. Unele decizii referitoare la țigaretele electronice vor fi lăsate la latitudinea statelor membre (de exemplu, reglementarea aromelor, a publicității în afara granițelor proprii și a limitelor de vârstă).

Noile norme nu vor fi aplicate țigaretelor electronice medicinale (astfel cum se prevede în Directiva 2001/83/CE) sau dispozitivelor medicale (Directiva 93/42/CEE), ci vor viza toate țigaretele electronice destinate consumatorilor introduse pe piață UE.

CE: "Revizuirea va determina reducerea cu 2% a consumului de tutun, în decurs de cinci ani"

Directiva include măsuri ferme împotriva comerțului ilicit cu produse din tutun, pentru a asigura faptul că numai produsele care respectă noile reglementări sunt vândute în UE.

În acest sens, actul legislativ "introduce un sistem de urmărire și trasare la nivelul UE pentru lanțul legal de aprovizionare, precum și caracteristici de securitate vizibile și invizibile (de exemplu, holograme), care ar trebui să faciliteze aplicarea măsurilor de respectare a legislației și să ajute autoritățile și consumatorii să detecteze produsele ilicite".

> ***Comerțul ilicit cu țigarete a înregistrat, în luna ianuarie 2014, cel mai ridicat nivel din ultimii doi ani și jumătate,***
>
> ***15,7%.***

Reprezentanții CE estimează că măsurile prevăzute în noua Directivă vor contribui la reducerea în legalitate a comerțului ilicit cu tutun și la recuperarea de către statele membre a unor venituri neîncasate. Urmărirea și trasarea produselor din tutun vor fi introduse treptat, țigaretele și tutunul de rulat fiind primele produse pentru care conformarea va fi obligatorie, urmate de toate celelalte produse din tutun.

Potrivit Comisiei Europene, noua Directivă urmărește să îmbunătățească funcționarea pieței interne a UE pentru produsele din tutun, "asigurând un nivel înalt de sănătate publică".

Oficialii CE precizează: "În primul rând, au apărut noi dovezi științifice privind, de exemplu, aromele destinate utilizării în produsele din tutun și eficiența avertismentelor referitoare la sănătate. În al doilea rând, pe piață au apărut produse noi, cum ar fi țigaretele electronice și produsele din tutun puternic aromate.

În al treilea rând, au existat evoluții la nivel internațional, în ultimul deceniu, la care statele membre ale UE au răspuns prin reglementări diferite. (…) Unul dintre cele mai importante motive pentru ca normele privind produsele din tutun să devină mai stricte este impactul negativ al consumului de tutun asupra sănătății populației.

(continuare în pagina 3)

ANALIZA REGIONALĂ A CONTRABANDEI:

Regiunea SUD-EST înregistrează o creștere semnificativă de la 12,9% la 22,2%, în celelalte regiuni nivelul comerțului ilicit s-a menținut la valorile din noiembrie;
Regiunile NORD-VEST (24,5%) și NORD-EST (24,2%) au fost, în luna ianuarie, cele mai afectate de comerțul ilicit, urmate de regiunile SUD-EST (22,2%) și VEST (21,2%).

DIRECTIVA

efecte dramatice în domeniu”

(urmare din pagina 2)

Utilizarea tutunului provoacă aproximativ 700.000 de decese evitabile în UE, în fiecare an. Cei mai mulți fumători încep să fumeze din tinerețe - 70% înainte de vârsta de 18 ani și 94% înainte de vârsta de 25 de ani. Noua directivă urmărește ca produsele din tutun și consumul de tutun în UE să fie mai puțin atractive, în special pentru tineri”.

Oficialii europeni se așteaptă că revizuirea să determine o reducere cu 2% a consumului de tutun, în decurs de cinci ani, ceea ce înseamnă aproximativ 2,4 milioane de fumători mai puțin, în UE.

“Se estimează că diminuarea consumului de tutun determinată de noile măsuri se va transpune în economii anuale ale cheltuielilor cu asistența medicală în valoare de 506 milioane euro”, arată comisarii europeni.

Vânzările transfrontaliere la distanță nu vor fi interzise la nivelul UE

Vânzările transfrontaliere la distanță nu vor fi interzise la nivelul UE, dar fiecare stat membru poate decide să interzică astfel de tranzacție. În acest caz, comercianții cu amănuntul nu pot vinde consumatorilor din statul membru respectiv.

Dacă statele membre decid să nu interzică aceste vânzări, comercianții cu amănuntul trebuie să își notifice activitatea înainte de prima vânzare în statul membru în care sunt stabiliți și în statele membre în care își vând produsele din tutun. De asemenea, ei trebuie să instituie un sistem de verificare a vârstei, pentru a se asigura faptul că produsele din tutun nu sunt vândute copiilor și adolescenților.

Noua Directivă ar trebui să intre în vigoare în mai 2014

Noua Directivă ar trebui să intre în vigoare în mai 2014, statele membre urmând să aibă la dispoziție o perioadă de doi ani pentru transpunerea ei în legislația națională. Cu toate acestea, Directiva prevede o perioadă de tranziție pentru toate categoriile de produse, pentru a oferi timp fabricanților și vânzătorilor cu amănuntul să își vândă stocurile existente. Astfel, pentru toate produsele cu o cotă de piață de peste 3% în UE, cum este cazul țigaretelor mentolate, este prevăzută o perioadă de patru ani în care comercializarea lor va fi treptat oprită.

470
de milioane de euro pe an, sumele neîncasate generate de nivelul de contrabandă de 15,7%.

Nu toate țările au fost de acord cu proiectul de revizuire a Directivei pe tutun. Cinci comisii europene din șase au votat împotriva interzicerii țigaretelor slim și mentol, precum și împotriva ambalajului generic și a interzicerii ingredientelor și afișării produsului la punctul de vânzare.

Nici autoritățile noastre nu au aprobat propunerile făcute la nivelul CE pentru modificarea legislației din domeniu, potrivit documentului care exprimă poziția de țară față de acest proiect. Alături de România, s-au exprimat public împotriva prevederilor proiectului de Directivă și Polonia, Ungaria, Grecia, Bulgaria, Cehia, Slovacia, Spania, Italia.

Comisia Europeană a primit 14 avize negative motivate pe principiul subsidiarității (principiu potrivit căruia problemele apărute la un moment dat, într-un sistem, sunt soluționate la cel mai apropiat nivel decizional al acestora), privind propunerea de revizuire a Directivei pe tutun, din partea unui număr de opt state membre, fiecărui parlament național fiindu-i atribuite două voturi. ■

Prețurile reduse ale produselor de contrabandă impulsionează comerțul ilegal

Comerțul ilicit cu țigarete a crescut la 15,7%, în luna ianuarie a acestui an, înregistrând cel mai ridicat nivel din ultimii doi ani și jumătate, potrivit studiului de specialitate realizat de Novel Research.

Acesta arată că regiunea de Sud-Est a țării înregistrează o creștere semnificativă de la 12,9% la 22,2%, în celelalte regiuni nivelul comerțului ilicit menținându-se la valorile din noiembrie. Astfel, în zona de Nord-Vest, nivelul contrabandei s-a ridicat la 24,5%, iar în Nord-Est piața neagră a fost de 24,2%, cele două regiuni fiind, în ianuarie, cele mai afectate de comerțul ilicit, după care se regăsesc zonele de Sud-Est (22,2%) și Vest (21,2%).

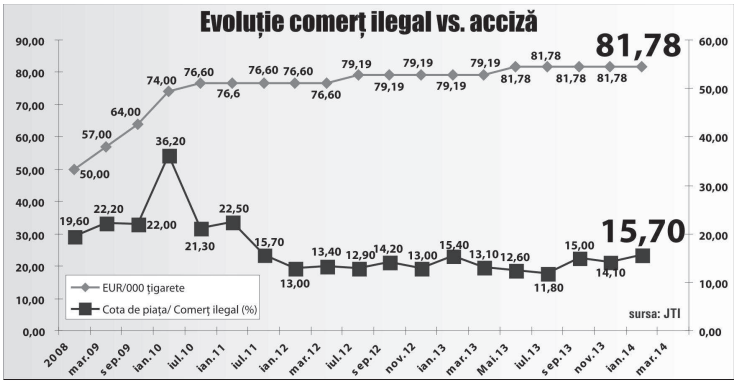

Produsele “Cheap Whites” (n.r. țigări ieftine) dețin cea mai mare pondere din piața neagră, respectiv 40%, înregistrând o tendință de stagnare.

Creșteri semnificative înregistrează produsele cu timbru de Serbia (4,4 puncte procentuale, până la 6,5%) și produsele Duty Free (4,7 pp, furnizând 8,9% din comerțul ilicit).

Un punct procentual de comerț ilicit pe piața de țigarete generează pierderi la buget de aproximativ
35
de milioane de euro.

Scăderi importante au fost remarcate la produsele cu timbru de Moldova (-6,3 pp, până la 17% din comerțul ilicit), același fenomen producându-se și cu produsele timbrate în Ucraina, unde scăderea a fost de -6,4, pp, până la 15,8%.

Potrivit Novel Research, prețul de vânzare cu amănuntul pe piața legală a crescut cu 0,5 lei/pachet, în timp ce prețul mediu pe piața ilicită a crescut cu 0,2 lei, ajungând la 8,9 lei.

Creșterea decalajului dintre prețurile produselor comercializate legal și cele ale țigaretelor vândute în mod ilegal impulsionează din nou contrabanda, potrivit Gildei Lazăr, Director Corporate Affairs & Communications al Japan Tobacco Internațional (JTI) România, Moldova și Bulgaria.

“Sperăm că fenomenul de creștere a pieței negre până la aproape 16% să reprezinte doar un trend temporar și comerțul ilicit cu țigarete să intre din nou pe scădere, imediat ce ANAF încheie procesul de reorganizare demarat acum câteva luni, reluând în forță activitățile de combatere a fenomenului”, ne-a spus domnia sa.

Gilda Lazăr ne-a specificat: “În ultimii doi ani, am beneficiat de o oarecare stabilitate fiscală, în ciuda instabilității politice. Contrabanda s-a menținut la un nivel relativ constant, de circa 13%, tocmai datorită politicii fiscale mai coerente și eforturilor autorităților de combatere a pieței negre. Ca urmare, în ceea ce ne privește, am făcut investiții și am creat noi locuri de muncă”.

Anul în curs a început cu o schimbare neașteptată, în sensul că autoritățile au modificat artificial cursul de schimb la care se plătește acciza, prin OUG 102/2013 de modificare a Codului Fiscal, intrată în vigoare în ianuarie 2014, spune Gilda Lazăr. Potrivit domniei sale, noua formulă de calcul a dus la majorarea cursului de schimb cu aproximativ 5%, până la 4,73 lei/euro. Acestei creșteri de 5% i s-a adăugat factorul de multiplicare, generat de componenta procentuală a accizei la tutun (acciza ad-valorem) și de TVA. “În același timp, creșterea accizelor și, implicit, a prețurilor carburanților, se reflectă în costurile materiilor prime, producției și transportului. În plus, trebuie ținut cont de faptul că, în aprilie, este prevăzută creșterea anuală a accizei la țigarete, de la 81,78 euro/mia de țigarete la 84,37 euro/mia de țigarete, dat fiind că, începând din 2013, calendarul anual a fost devansat din iulie în aprilie. Majorarea prețurilor, cauzată de toate aceste elemente, este de natură să determine creșterea contrabandei. Faptul că piața neagră este influențată de politica fiscală este deja demonstrat. După cum ne amintim cu toții, în ianuarie 2010, ca urmare a creșterilor bruște și neplanificate ale accizei (circa 50% în mai puțin de un an), la care s-a adăugat influența cursului de schimb, contrabanda a ajuns cel mai important jucător în industria tutunului, cu o cotă de piață de peste 36%”, potrivit reprezentantului JTI.

Comerțul ilicit cu produse din tutun păgubește bugetul statelor membre ale Uniunii Europene cu peste zece miliarde euro anual, potrivit OLAF. Studiile KPMG estimează comerțul ilicit cu țigarete la peste 11% din piața totală la nivel european, ceea ce înseamnă o creștere substanțială (circa 30%) în ultimii șase ani.

Potrivit Gildei Lazăr, industria tutunului este unul dintre cei mai importanți contribuabili la bugetul de stat, nu doar în România, dar și în Polonia, Spania, Cehia, Bulgaria, Germania, Italia, țări care au arătat în nenumărate rânduri pe parcursul procesului legislativ de adoptare a noii Directive a tutunului, că noul cadru de reglementare propus de Comisia Europeană va aduce pierderi de locuri de muncă și de sume importante la bugetele statelor membre.

Adrian Popa, Director Corporate & Regulatory Affairs în cadrul BAT România, reiterează că un punct procentual de contrabandă reprezintă pierderi la bugetul de stat de circa 35 de milioane de euro, subliniind că, în ianuarie, piața neagră a tutunului a crescut cu circa 1,5 puncte procentuale, față de finele anului trecut.

Adrian Popa a declarat: “Tendințele înregistrate pe piața neagră în luna ianuarie demonstrează capacitatea de adaptare a rețelelor infracționale și sunt de natură să ne sporească îngrijorările cu privire la evoluția contrabandei în lunile care urmează. În timp ce ponderea produselor provenite din Moldova și Ucraina, pe piața neagră din România, a scăzut semnificativ, ponderea produselor provenite din Serbia s-a triplat. În mod cert, instabilitatea fiscală și reorganizarea ANAF, instituție responsabilă cu combaterea comerțului ilicit cu țigarete, sunt principalele cauze care au dus la intrarea contrabandei pe trend ascendent la început de an”.

În ultimii doi ani, nivelul contrabandei s-a menținut la circa 13%, fapt datorat respectării calendarului de creștere a accizelor, precum și eforturilor concertate ale autorităților, susținute și de producătorii de țigarete, a spus, la rândul său, Sorana Mantho, Director Corporate Affairs Philip Morris România și Bulgaria.

Domnia sa a menționat: “Piața produselor din tutun este extrem de sensibilă și reacționează la schimbări neprevăzute, țigaretele reprezentând unul dintre cele mai taxate produse din România (circa 80% din preț înseamnă taxe și accize). Este îngrijorător că asistăm acum la o creștere bruscă a contrabandei cu produse din tutun. În primele nouă luni ale anului trecut, semnalele au fost încurajatoare, dat fiind că nivelul estimat al pieței ilicite de țigarete coborâse până la pragul de 11,8%. Comerțul ilicit a reînceput să câștige teren o dată cu anunțarea noilor modificări ale Codului Fiscal, devansarea calendarului de accize și modificarea modului de calcul a accizei.

Este evidentă legătura directă între fenomenul de comerț ilicit și modificările legislative efectuate în privința modului de calcul al accizei, care duce, în cele din urmă, la creșteri accelerate de preț pentru țigaretele legal comercializate și creează oportunități suplimentare pentru piața ilicită. Conform datelor Novel Research, una din patru țigarete consumate în regiunea de Nord-Vest a țării provine din comerțul ilicit, la nivel național peste zece milioane de țigarete ilicite fiind consumate zilnic”.

Potrivit Soranei Mantho, intensificarea semnificativă a acestui fenomen produce efecte devastatoare pentru economie, afectând țintele estimate de colectare a taxelor și accizei, așa cum au fost calculate în pregătirea exercițiului bugetar pentru anul 2014. Un punct procentual de comerț ilicit pe piața de țigarete generează neîncasări de aproximativ 35 de milioane de euro, iar nivelul de contrabandă de 15,7%, înregistrat în luna ianuarie 2014, generează sume neîncasate estimate de aproximativ 470 de milioane de euro pe an, ne-a spus domnia sa. ■

Schimbări structurale în comerțul ilicit (conform timbrului aplicat pe pachet):

Produsele “CHEAP WHITES” (țigări ieftine) dețin cea mai mare pondere din piață, 40%, înregistrând o tendință de stagnare; Creșteri semnificative înregistrează produsele cu timbru de Serbia (+4,4 pp, până la 6,5 %) și produsele DUTY FREE (+4,7 pp), furnizând 8,9% din comerțul ilicit.
Scăderi semnificative s-au produs la produsele cu timbru de Moldova (-6,3 pp, până la 17,0% din comerțul ilicit), același fenomen producându-se și cu produsele cu timbru de Ucraina, o scădere semnificativă de 6,4 pp până la 15,8%.

FOCUS

CAZURI

Fabrică de țigarete care a prejudiciat statul cu 3 milioane euro

(urmare din pagina 2)

În cursul lunii august 2013, în baza acțiunilor desfășurate de polițiștii de frontieră ieșeni sub coordonarea procurorilor DIICOT, a fost descoperită o linie de producție de țigarete, cu 382.099 pachete (mărci diferite) în valoare totală de 3.405.622 lei; 12.354 kg tutun fin-tăiat/mărunțit; 1.941.000 bucăți timbre; 563.200 blanchete hârtie; 192 role folie pentru ambalat pachete; 158 role foiță țigarete; 25 role foiță aluminiu.

Țigaretele erau comercializate pe întreg teritoriul țării, prejudiciul cauzat statului român fiind de aproximativ 3 milioane de euro.

În cauză, s-a dispus măsura arestării preventive pentru 12 persoane, pe o perioadă de 29 de zile.

Fabrică ilegală de țigarete în Voluntari

Inspectorii vamali au descoperit, în localitatea Voluntari din județul Ilfov, o fabrică ilegală de țigarete și 276 kg tutun prelucrat ce urma să fie folosit pentru fabricarea țigaretelor.

Aparatele și dispozitivele folosite la prelucrarea tutunului și fabricarea ilicită a țigaretelor (prese, tocătoare, malaxoare, dispozitive pentru vidat și lipit pungi), împreună cu cele 276 kg tutun valorează aproximativ 30.000 euro, ne-au spus reprezentanții ANAF. Autoritatea vamală a reținut, în vederea confiscării, bunurile respective, iar persoanele implicate sunt cercetate de către organele de poliție sub aspectul săvârșirii de fapte de natură penală.

Camion ce transporta țigarete din Lituania

Unul din cazurile prezentate de ANAF a avut loc la data de 27 septembrie 2013, când a fost reținut un camion ce transporta țigarete din Lituania, pentru o firmă din Republica Moldova, cu sediul în Serbia. În urma controlului efectuat de inspectorii vamali și polițiști din cadrul Poliției de Frontieră au fost descoperite 1.100 de baxuri de țigarete (550.000 pachete) marca “Airlife”, fiind însoțite de documente false. Cazul a fost predat organelor de cercetare penală.

100.000 de pachete cu țigarete - ascunse în bușteni

Polițiștii de frontieră din cadrul Sectorului PF Rădăuți - ITPF Sighetu Marmației, împreună cu lucrători din cadrul Biroului Vamal Dornești au descoperit aproximativ 100.000 de pachete cu țigarete, de provenienţă ucraineană, în valoare de peste 800.000 de lei, ascunse în interiorul unor bușteni, aflați într-un tren de marfă, care a intrat în țară din Ucraina prin P.T.F. Vicșani.

Cetățeni ucraineni - reținuți cu focuri de armă

În cadrul unei ample acțiuni de combatere a contrabandei cu tutun, desfășurate la sfârșitul lunii august 2013, polițiștii de frontieră din cadrul SPF Negrești Oaș - ITPF Sighetu Marmației au reținut șase cetățeni ucraineni și au confiscat aproximativ 138.000 de pachete cu țigarete, în valoare de peste 270.000 de euro.

(continuare în pagina 4)

FOCUS

CAZURI

Cetățeni ucraineni - reținuți cu focuri de armă

(urmare din pagina 3)

Pentru reținerea celor implicați, care nu s-au supus somațiilor legale prin voce, polițiștii de frontieră au fost nevoiți să folosească armamentul din dotare, fiind trase șapte focuri de armă în plan vertical, cu respectarea prevederilor legale.

Șase traficanți, printre care și capul rețelei - arestați

Polițiștii de frontieră din cadrul Inspectoratului Teritorial al Poliției de Frontieră Sighetu Marmației au destructurat o grupare infracțională axată pe contrabandă cu țigarete de provenință ucraineană, formată din cetățeni din Ucraina și România.

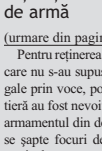

În cadrul acțiunilor, au fost confiscate 327 de baxuri cu țigarete din Ucraina, în valoare de peste 300.000 de euro, șase cetățeni, patru români și doi ucraineni, printre care și capul rețelei, fiind arestați preventiv pe o perioadă de 29 de zile.

2.000 pachete de țigări transportate în spate

Doi maramureșeni au fost reținuți în munți, în data de 8 martie, în Sighetu Marmatiei, la o altitudine de 1.600 de metri, în timp ce transportau în spate, din Ucraina în România, 1.980 de pachete de țigări.

Toate pachetele au fost confiscate, iar cei doi tineri de 22 și, respectiv, 23 de ani sunt cercetați pentru complicitate la contrabandă și trecere ilegală a frontierei de stat.

Întreaga cantitate de țigări avea o valoare de aproximativ 17.800 lei.

În prezent, se efectuează cercetări în vederea identificării tuturor persoanelor implicate și documentării întregii activități infracționale, urmând să fie luate măsurile legale ce se impun.

Țigări de contrabandă de 75.000 de euro, din Ucraina și Rusia

Peste 34.000 de pachete cu țigări de contrabandă, din Ucraina și Rusia, în valoare de 75.000 de euro, au fost depistate de polițiștii de frontieră la granița de la Rădăuți.

Doi români și doi ucraineni au încercat să transporte țigările și, ulterior, să le comercializeze pe piața neagră de desfacere din țara noastră.

Marfa era distribuită în șapte colete ascunse într-un microbuz abandonat la 600 de metri de frontieră.

În timpul cercetărilor s-a constatat că autoturismul folosit în activitatea infracțională avea număr fals de înmatriculare, acesta fiind indisponibilizat la sediul poliției de frontieră.

7,5 milioane țigarete - confiscate în Constanța și București

La începutul lunii martie, în cadrul unor acțiuni complexe pentru destructurarea unui grup infracțional organizat, specializat în traficul ilegal cu produse accizabile, polițiștii de frontieră din cadrul Gărzii de Coastă și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, sub coordonarea unui procuror din cadrul Parchetului Curții de Apel Constanța, au efectuat 16 percheziții domiciliare pe raza județului Constanța și în municipiul București.

(continuare în pagina 5)

ANAF:

Suprapunerea granițelor UE peste frontierele României - principalul risc de contrabandă

Principala amenințare în ceea ce privește contrabanda cu produse din tutun o reprezintă faptul că o mare parte a graniței Uniunii Europene (mai mult de 2000 km) se suprapune peste frontierele țării noastre, potrivit reprezentanților Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală (ANAF).

"Acest fapt obligă autoritățile care luptă împotriva contrabandei și a traficului ilicit cu produse din tutun să ia măsuri speciale pentru asigurarea unui nivel ridicat al controlului", subliniază sursele citate.

În funcție de provenența țigaretelor de contrabandă, 33,3% sunt țigarete tip „Cheap Whites", 24,5% - țigarete cu timbru de Ucraina, 22,9% - țigarete cu timbru de Moldova, 9,3% - țigarete cu timbru de Serbia, 4% - țigarete tip Duty Free și 7% - țigarete necunoscute sau din alte țări terțe sau state membre.

Țigaretele ieftine (așa-numitele "Cheap Whites") sunt fabricate în mod legal într-o țară și apoi traficate, ne-au spus reprezentanții ANAF, menționând că o marcă prolifică de "Cheap Whites" este Jin Ling. Aceste țigări de contrabandă sunt produse de Baltic Tobacco Factory (BTF) în enclava rusă Kaliningrad, între Lituania și Polonia.

"Diferențele semnificative de preț fac contrabanda profitabilă", potrivit surselor citate, care conchid: "În timp ce un pachet de țigări premium costă aproximativ 3,1 euro în România, acesta ar putea costa doar 1,05 euro în Moldova. Un pachet de «Cheap Whites» poate fi achiziționat cu doar 20 de cenți într-una dintre țările vecine. Marjele de profit substanțiale rivalizează cu cele provenite din traficul de stupefiante, dar sancțiunile sunt mult mai lejere".

Anul trecut, Direcția Generală a Vămilor, parte a ANAF, a capturat aproape 31,5 milioane țigarete, fiind înregistrat un număr de 2.689 de capturi, cu o medie de 7,36 de astfel de operațiuni pe zi.

ANAF: "Contrabandiștii folosesc pașapoarte diplomatice pentru a fi absolviți de orice control vamal"

În ceea ce privește metodele utilizate de contrabandiști pentru eludarea controlului la frontieră, sunt de menționat: "antifonarea" autoturismelor cu țigarete, constând în ascunderea pachetelor în diverse părți componente ale acestora (cauciucuri, lonjeroane, portiere etc.), ori folosirea pereților dubli, utilizată atât pentru introducerea, cât și pentru scoaterea țigaretelor către țările membre UE; disimularea țigaretelor în îmbrăcăminte sau lipite pe corp, în ambalajele altor produse alimentare sau în genți cu fund dublu; camuflarea țigaretelor în transporturi potențial periculoase (carburanți) sau cu proprietăți fizico-chimice deosebite, ce nu permit o verificare eficientă cu echipamentele din dotare; folosirea de șoferi și mijloace de transport provenind/înmatriculate în state UE, pentru a nu atrage atenția organelor de control de la granița cu Republica Moldova, Ucraina și Serbia; utilizarea acoperirii diplomatice (pașaportul diplomatic), care permite tranzitarea frontierei de stat în absența oricărui control vamal, după cum ne-au spus reprezentanții ANAF.

> *Circa* **11%** - *nivelul mediu al comerțului ilicit cu tutun în UE, care generează pierderi la bugetul european de 12,5 miliarde de dolari.*

Direcția Generală a Vămilor urmărește intensificarea controalelor amănunțite la frontieră, în piețe și târguri

Direcția Generală a Vămilor (DGV) a întreprins, anul trecut, mai multe măsuri în vederea stopării contrabandei cu produse din tutun. Potrivit surselor citate, în perioada 4-31 martie 2013, a fost pus în aplicare la nivel național Planul de acțiune pentru combaterea traficului ilicit cu țigarete „Antitabac 2013", la care au participat echipe mobile și canine ale autorității vamale împreună cu lucrători de la birourile vamale de frontieră. De asemenea, DGV a participat la operațiuni vamale comune cu instituții internaționale, precum și cu Ucraina și Moldova.

DGV a organizat cea de-a XVIII "Conferință anuală a grupului de lucru țigarete", la care au fost prezente toate statele membre și toate organismele internaționale ce luptă împotriva contrabandei cu produse din tutun. DGV a participat activ în cadrul grupurilor de lucru privind implementarea strategiilor UE-R Moldova și UE-Ucraina și în cadrul Grupului de lucru privind schimbul electronic de informații între statele membre UE cu statele din Sud-Estul Europei.

"Având în vedere faptul că, în continuare, fenomenul contrabandei cu produse din tutun rămâne una dintre principalele cauze ale evaziunii fiscale din România, Direcția Generală a Vămilor își propune inițierea unor măsuri de supraveghere și control vamal în zonele cu risc ridicat de evaziune fiscală/fraudă vamală, prin organizarea de acțiuni cu participarea echipelor canine", ne-au mai spus sursele citate.

Instituția de control își propune și intensificarea controalelelor fizice amănunțite, la frontieră, asupra mijloacelor de transport și, respectiv, asupra mărfurilor utilizate de regulă ca mod de disimulare, precum și instituirea de controale în piețe, târguri și locuri unde contrabandiștii își vând produsele.

Reprezentanții ANAF ne-au precizat: "Se va realiza, pentru perioade de timp determinate, scanarea 100% a tuturor mijloacelor de transport pentru a descuraja introducerea frauduloasă, prin punctele de trecere a frontierei, a produselor din tutun, și, totodată, inițierea unor operațiuni comune cu statele vecine terțe - Moldova, Ucraina și Serbia".

Direcția Generală a Vămilor: "Instituirea unor noi elemente de securitate pentru pachetele de țigarete nu se justifică"

Direcția Generală a Vămilor consideră că nu se justifică instituirea unor noi elemente de securitate pentru pachetele de țigarete, care să favorizeze un anumit furnizor de astfel de soluții. Afirmația reprezentanților instituției vine în contextul în care, recent, Parlamentul European a aprobat modificarea Directivei pe tutun, care schimbă, printre altele, și modul de prezentare și securizare a pachetelor de țigarete.

Sursele citate apreciază: "În condițiile în care măsurile nu vor fi implementate în toate statele și în mod deosebit în cele vecine României care nu fac parte din Uniunea Europeană, interdicția de producție a unor sortimente de țigarete va constitui un factor favorizant pentru dezvoltarea contrabandei, susținută de consumatorii obișnuiți cu acele sortimente de țigarete".

Acestea apreciază că măsurile aprobate ar trebui implementate gradual, avându-se în vedere poziția geografică a statelor membre și vecinătățile cu state care nu vor implementa noile prevederi.

Standardizarea formei, a designului și a mecanismelor de deschidere a ambalajelor poate constitui o limitare excesivă, care va favoriza traficul ilicit cu produse din tutun, acestea urmând să fie mai ușor de falsificat, conchid reprezentanții Direcției Naționale a Vămilor.

În 2013, accizele încasate din vânzarea și importul produselor din tutun au totalizat aproximativ 7,8 miliarde lei.

EMILIA OLESCU

ANUL TRECUT

Peste 8 milioane de pachete cu țigarete - reținute de polițiștii de frontieră

Traficul cu țigarete de contrabandă și alte bunuri accizabile de larg consum reprezintă una dintre principalele manifestări ale infracționalității la granițele României, fenomen care are ramificații la nivelul întregii țări, ne-au spus reprezentanții Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (IGPF).

Aceștia menționează că traficanții mizează pe „profitul" impresionant pe care îl pot obține din comercializarea „la negru" pe piețele de desfacere din țara noastră și pe cele din Occident, având în vedere diferențele de preț dintre produsele din tutun comercializate pe piața legală și cele vândute ilegal.

În 2013, polițiștii de frontieră au reținut în vederea confiscării peste 8,34 milioane de pachete cu țigarete, cu o valoare aproximativă de 89,6 milioane lei, din care circa 4,83 milioane de pachete, în valoare de 44,8 milioane lei, au făcut obiectul contrabandei cu țigarete.

Reprezentanții IGPF ne-au precizat că au fost depistate 37 de grupuri organizate în vederea săvârșirii infracțiunii de contrabandă cu țigări, în care au fost identificate 282 de persoane.

În primele două luni ale acestui an, au fost confiscate de polițiștii de frontieră 1 milion de pachete de țigări.

Cele mai active frontiere, din punct de vedere al încercărilor de introducere a țigaretelor în țara noastră, sunt cele de Nord, Est și Sud-Vest.

La frontiera de Est sunt predominante țigaretele de origine din Republica Moldova (de calitate inferioară - Plai, Doina, Plugarul, MT), introducerea acestora în țară fiind realizată prin punctele de frontieră, fie în cantități mari, în mijloace de transport special amenajate, fie în cantități mici - încadrate plafonului vamal - de către persoane fizice.

"La frontiera de Nord sunt predominante țigaretele de origine din Ucraina, traficanții - organizați în adevărate grupuri infracționale, cu segmente în străinătate, la frontieră și în interiorul țării - încercând trecerea pachetelor de țigări (baxuri) peste frontiera verde, noaptea", ne-au spus reprezentanții IGPF.

În județele din Sud-Vestul țării sunt descoperite, în general, țigarete de calitate medie și superioară, transportate în cantități mici, de persoane fizice.

Cele mai active zone în care au fost înregistrate cazuri de contrabandă cu produse din tutun sunt cele de la frontiera maritimă, frontiera cu Ucraina, frontiera cu Republica Moldova și frontiera cu Serbia.

Sursele citate ne-au declarat: "Din cazuistica înregistrată, s-a constatat că traficanții proveneau, preponderent, din România, Ucraina și Republica Moldova, dar și din alte state precum Turcia, Rusia, Bulgaria, Serbia, Grecia, Ungaria etc. Cele mai traficate mărci de țigarete au fost, anul trecut, LM, Plugarul, Doina, Jin Ling, Ronson, Marble, Monte Carlo, Marlboro.

Poliția de Frontieră acționează în sistem integrat pentru combaterea contrabandei

Pentru obținerea unor rezultate în combaterea contrabandei cu țigarete și a evaziunii fiscale, precum și pentru anihilarea rețelelor de traficanți, se lucrează în sistem integrat, printr-o colaborare intensă între structurile de ordine și siguranță publică și cele cu atribuții în domeniul fiscal, ne-au spus reprezentanții IGPF, precizând: "În baza Planului Național de acțiune pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, Poliția de Frontieră Română acționează în sistem integrat alături de Poliția Română, beneficiind de suportul de specialitate al ofițerilor DIPI, precum și cu alte instituții ale statului cu atribuții în domeniul fiscal, pentru combaterea contrabandei, contrafacerii și comerțului ilegal cu produse de tutun".

În punctele de trecere a frontierei și în zona de frontieră au fost dispuse mai multe măsuri, printre care se numără: intensificarea acțiunilor informativ-operative și asigurarea unei supravegheri sporite a frontierei de stat, prin aplicarea măsurilor legale pentru prevenirea și combaterea infracționalității transfrontaliere; cercetarea calificată a cazurilor înregistrate, fără a se limita doar la captura propriu-zisă, în vederea depistării întregii rețele de traficanți; continuarea acțiunilor pe linia prevenirii și combaterii traficului cu bunuri și în special al celui cu țigări, prin implicarea mai activă a tuturor factorilor responsabili; monitorizarea continuă de către factorii de conducere a tuturor aspectelor ce au legătură cu fenomenul contrabandei, sub toate formele, care se manifestă în zonele de responsabilitate.

"Având în vedere că, în general, țigaretele de contrabandă provin din țările vecine, intensificarea relațiilor de colaborare cu autoritățile de frontieră vecine, precum și cu instituțiile similare din alte state, pot duce la obținerea unor rezultate mai bune în combaterea acestui fenomen, scopul fiind unul comun, asigurarea securității și siguranței cetățeanului la nivelul spațiului comunitar", consideră sursele citate.

În anul 2011, structurile specializate ale Ministerului Administrației și Internelor, sub coordonarea procurorilor Direcției Naționale Anticorupție, au desfășurat o acțiune de amploare pentru securizarea frontierelor, în zona Punctelor de Trecere a Frontierei Siret, Albița, Stamora Moravița și Naidas, acțiune care a avut sprijinul conducerii Poliției de Frontieră și care a făcut parte din planul de măsuri dispus la nivelul MAI pentru eficientizarea acțiunilor de prevenire și combatere a faptelor de corupție în rândul personalului.

Ca urmare a acestor acțiuni, precum și pentru alte fapte ilegale, 158 de polițiști de frontieră au fost cercetați penal. În prezent, aceștia sunt suspendați din funcție sau puși la dispoziția unității, au atribuții administrative și nu desfășoară acțiuni operative sau de control la frontieră. În funcție de deciziile instanțelor, vor fi dispuse măsurile legale față de aceștia.

Reprezentanții Poliției de Frontieră ne-au spus că au fost înregistrate cazuri instrumentate de IGPF în colaborare cu Direcția Informații și Protecție Internă, în care polițiști de frontieră au refuzat sume considerabile de bani (ajungând până la 20.000-50.000 euro) oferite de către traficanții de țigarete, reușindu-se, astfel, destructurarea unor importante rețele de contrabandă cu tutun. ■

BAT România, al doilea contribuabil la bugetul de stat

● British American Tobacco a investit 185 milioane euro în fabrica de la Ploieşti

Prezenţa British American Tobacco în ţara noastră a cunoscut noi dimensiuni, anul trecut. Astfel, producătorul de ţigarete a ajuns la investiţii totale de 185 de milioane de euro în fabrica sa de la Ploieşti.

Producţia în unitatea prahoveană a fost demarată în anul 1997 şi furnizează ţigarete atât pentru piaţa locală, cât şi pentru export.

Capacitatea de producţie a fabricii, extinsă în 2013 printr-o investiţie de 25 de milioane de euro, a ajutat BAT România să se menţină printre cei mai importanţi jucători ai economiei autohtone, potrivit lui Adrian Popa, Corporate Regulatory Affairs Director British American Tobacco România. Domnia sa ne-a precizat că BAT România a contribuit, anul trecut, la bugetul de stat cu aproximativ 6,85 miliarde lei, cu peste 1,25 miliarde lei mai mult în comparaţie cu 2012.

"Aportul include accize, TVA, impozit pe profit, contribuţii sociale şi de sănătate pentru angajaţi sau taxe locale şi plasează compania pe primul loc în topul contribuabililor la bugetul de stat din categoria companiilor care aparţin sectorului FMCG (bunuri de larg consum cu rulaj rapid) şi pe locul al doilea în întreg sectorul privat, după OMV Petrom", apreciază domnul Adrian Popa.

BAT România a încheiat anul 2013 cu un total de 1.641 de angajaţi distribuiţi în cele trei entităţi cu care este prezentă compania pe piaţa noastră: BAT Romania Trading, BAT Investment şi BASSE (British American Shared Services Europe).

Printre brandurile internaţionale de ţigarete comercializate de British American Tobacco România se numără Kent, Rothmans, Pall Mall, Dunhill, Lucky Strike, Viceroy şi Vogue, cea mai vândută marcă fiind Kent.

Adrian Popa: "Contrabanda, principala provocare pentru industrie"

Anul 2014 revine cu aceeaşi provocare pentru industria de tutun din România: piaţa neagră, ajunsă în luna ianuarie la cel mai înalt nivel al ultimilor doi ani şi jumătate, respectiv 15,7% din totalul pieţei de ţigarete, remarcă Adrian Popa, subliniind că Moldova, Ucraina, Serbia şi duty free-urile ramân principalele surse pentru ţigaretele de contrabandă, "de multe ori contrafăcute în condiţii necunoscute".

Astfel, reprezentantul BAT România ne-a precizat că acest record este cauzat în special de contrabanda cu ţigarete contrafăcute. În opinia domniei sale, această evoluţie necesită o reacţie fermă din partea autorităţilor şi a producătorilor legali, pentru a evita situaţia din 2010, când contrabanda cu tutun şi produse din tutun se ridica la 36% din totalul pieţei.

O altă provocare pentru marii jucători de pe piaţa locală de tutun este indexarea cursului de schimb.

Ministerul Finanţelor Publice (MFP) stabilea valoarea accizelor prin transformarea sumelor în echivalentul euro, pe baza cursului de schimb valutar stabilit în prima zi lucrătoare a lunii octombrie a anului precedent. Anul acesta, cursul EURO/RON a fost puţin mai mic decât cel folosit în 2013, respectiv de 4,4485 lei/euro, în comparaţie cu 4,5223 lei/euro. MFP a decis, în această situaţie, să indexeze cursul de schimb cu media anuală a indicelui preţurilor de consum calculată în septembrie, ajungându-se la un curs de 4,738 lei/euro.

Potrivit industriei, aceste situaţii pot produce distorsiuni periculoase pe piaţă şi în mecanismele intra comunitare.

Aşadar, adoptarea calendarului de creştere a accizelor pe ţigarete a generat o nouă dezbatere între stat şi sectorul privat. La numai un an de la adoptarea unui nou calendar de creştere a accizelor pe ţigarete - 1 ianuarie 2011 -, MFP a operat prima modificare, devansând creşterea accizelor de la 1 iulie la 1 aprilie. S-au comprimat, astfel, într-un interval de trei luni, două creşteri de preţ: una la 1 ianuarie, care acoperea modificarea cursului de schimb EUR/RON şi creşterea accizei la nivelul stabilit de calendar. Autorităţile au motivat decizia făcând referire la presiunea exercitată de FMI de a mări sumele colectate la buget.

Adrian Popa

Ultimele modificări pot avea un impact negativ asupra consumatorului, explică Adrian Popa, adăugând: "Asemenea măsuri pot afecta ceea ce noi numim «consumer stretch» (n.r. consumer stretch = consumul zilnic mediu X preţul mediu pe produs X 30 de zile / venitul lunar). Mai exact, fiecare consumator are zone din bugetul său unde nu poate reacţiona la modificări abrupte de preţ decât alegând produse mai ieftine şi, de multe ori, de contrabandă. România este ţara din Uniunea Europeană cu cel mai mare consumer stretch şi, prin urmare, ţara cu un potenţial foarte mare pentru piaţa neagră, un fenomen care dăunează atât sectorului de stat, cât şi celui privat". ■

JTI România exportă trei sferturi din producţie

● Gilda Lazăr: "Perspectivele pieţei tutunului sunt de natură să ne îngrijoreze"

Gilda Lazăr

JTI, certificată Top Employers în România şi în Europa

Japan Tobacco Internaţional a primit certificarea Institutului Top Employers în România şi Europa, în 2014. Top Employers Institute atestă standardele ridicate aplicate de JTI în ceea ce priveşte cursurile de pregătire profesională, dezvoltarea carierei şi cultura organizaţională, categorii care au obţinut cele mai bune punctaje: 91,7%, 81,1%, respectiv 79,5%.

Potrivit lui Jörg Schappei, Human Resources Senior Vice President JTI, numărul birourilor JTI certificate de Top Employers s-a dublat faţă de anul trecut: "În ultimii ani, am investit resurse semnificative pentru a asigura consistenţa şi transparenţa practicilor HR. Angajaţii noştri se află în centrul acestei abordări, care este susţinută de o platformă online, devenită un instrument eficient pentru managementul echipelor şi al carierei".

Perspectivele pieţei tutunului sunt de natură să îngrijoreze, susţine Gilda Lazăr, Director Corporate Affairs & Communications al Japan Tobacco Internaţional (JTI) România, Moldova şi Bulgaria, care subliniază: "Cu toate că este preconizată pentru 2014 o creştere economică de circa 3%, acest lucru nu se va reflecta semnificativ în creşterea puterii de cumpărare, iar majorarea taxelor, fără a fi contrabalansată de un program de investiţii şi dezvoltare, duce aproape întotdeauna la evaziune". Domnia sa consideră că Agenţia Naţională pentru Administrare Fiscală ar fi avut, mai degrabă, nevoie de resurse şi personal, nu doar de o nouă structură.

JTI România exportă circa trei sferturi din producţia realizată în fabrica din Pipera, în peste 50 de ţări. Compania şi-a crescut anual ponderea producţiei destinate exportului, începând din 2009.

Anul trecut, compania a împlinit 20 de ani de când şi-a început activitatea în ţara noastră. În luna aprilie, societatea urmează să se mute într-un nou sediu.

Investiţia JTI România din anul 2012 în majorarea capacităţilor de producţie a presupus crearea de 125 de noi locuri de muncă. În acelaşi an, compania a angajat peste 50 de oameni în vânzări. În prezent, circa 1.000 de persoane lucrează pentru JTI România, în Bucureşti şi în cele peste 30 de birouri din ţară.

"Capacităţile de producţie au fost mărite, utilajele au fost modernizate. Procesul de modernizare a fabricii este, însă, permanent. Am continuat să investim în oamenii noştri, în mărci, în afacerea din România. Am continuat să creştem cota de piaţă şi să mărim ponderea exporturilor", ne-a spus Gilda Lazăr.

JTI comercializează la noi mărci de ţigarete renumite pe plan internaţional, ca Winston, Camel sau Glamour. Portofoliul pe plan local include şi Sobranie, în categoria prestige, precum şi More, Monte Carlo şi Winchester, pe segmentul Base.

Compania este membră a Grupului Japan Tobacco (JT), unul dintre cei mai mari producători mondiali de produse din tutun. JTI are sediul central la Geneva, Elveţia, 27.000 de angajaţi şi operaţiuni în 120 de ţări.

În anul fiscal încheiat la 31 decembrie 2013, veniturile de bază ale JTI, la nivel global, au fost de 12,3 miliarde dolari.

În perioada 2003-2012, cantitatea de dioxid de carbon şi alte emisii a fost redusă în fabricile Japan Tobacco Internaţional, la nivel global, cu 29%. De asemenea, cantitatea de deşeuri rezultată în urma procesului de producţie a fost diminuată, în aceeaşi perioadă, cu 46%.

JTI se implică şi în lumea culturală, potrivit doamnei Gilda Lazăr, care ne-a spus că societatea susţine cele mai importante instituţii culturale: Muzeul Luvru din Paris, Muzeul Prado din Madrid, Royal Academy of Arts din Londra, Teatrul Scala din Milano, Muzeul Hermitage din St Petersburg, Teatrul Bolshoi şi Teatrul Mariinsky din Moscova.

Domnia sa ne-a precizat: "Şi în 2014 vom continua să fim parte din viaţa comunităţii. Întâlnirile JTI, la a 15-a ediţie, îi vor avea ca invitaţi pe artiştii Maria Pages şi Sidi Larbi Cherkaoui, recunoscuţi ca pionieri ai dansului contemporan. Şi anul acesta vom fi parteneri ai Festivalului Internaţional de Teatru de la Sibiu şi ai Festivalului de Film Comedy Cluj".

Gilda Lazăr: "Evoluţia producătorilor de ţigarete depinde de cadrul legislativ, politica fiscală şi eforturile depuse pentru combaterea contrabandei"

Evoluţia producătorilor de ţigarete depinde în foarte mare măsură de cadrul legislativ, politica fiscală şi de eforturile depuse de autorităţi pentru combaterea comerţului ilicit cu astfel de produse, consideră Gilda Lazăr. Domnia sa menţionează că acesta este efectul faptului că produsele din tutun sunt puternic taxate, circa 80% din preţul unui pachet de ţigarete însemnând taxe plătite la stat.

Industria tutunului este al doilea mare contribuabil la bugetul de stat al României, după companiile din sectorul petrolier. Accizele şi taxele plătite anul trecut de companiile din sectorul tutunului, în sumă de peste 2,7 miliarde euro, reprezintă circa 13% din veniturile bugetare şi aproximativ 2% din PIB, potrivit domniei sale.

***20** de ani de când JTI şi-a început activitatea în România.*

În vederea reducerii pieţei negre este necesară, pe lângă reglementarea unitară, pe criteriu cantitativ, a infracţiunilor de evaziune fiscală şi contrabandă cu ţigarete, precum şi clarificarea situaţiei la punctele de trecere a frontierei interne, cu Ungaria şi Bulgaria, opinează reprezentantul JTI. De asemenea, trebuie stabilite atribuţii specifice pentru poliţia locală şi jandarmerie, întrucât comerţul ilicit cu ţigarete se desfăşoară în zona de competenţă a acestora (pieţe, oboare, staţii de metrou etc.).

Marii producători de tutun au semnat acorduri de cooperare cu Comisia Europeană pentru combaterea comerţului ilicit cu produse din tutun şi susţin instituirea, din sumele alocate României ca urmare a acestor acorduri, a unui fond de premiere pentru cei care s-au remarcat prin rezultate deosebite în lupta împotriva contrabandei cu ţigarete.

În ceea ce priveşte contribuţia JTI la măsurile de combatere a contrabandei cu tutun, doamna Lazăr ne-a precizat: "Am continuat parteneriatele demarate cu autorităţile de aplicare a legii. JTI a fost prima companie de tutun din România care a semnat, în 2005, un Protocol de colaborare în scopul combaterii comerţului ilicit cu ţigarete, cu ANAF. Ulterior, colectarea accizelor a fost transferată de la ANAF în responsabilitatea ANV. Aşadar, am semnat, în 2008, un Protocol de colaborare şi cu această instituţie. Pentru că, în noua organizare, Vama nu mai are personalitate juridică, suntem pe cale de a încheia un nou Protocol cu ANAF". Principiul de bază al Protocolului îl reprezintă sprijinul mutual în lupta împotriva contrabandei cu ţigarete. Anul trecut, JTI a demarat colaborarea formală cu Poliţia de Frontieră. Tot împreună cu Poliţia de Frontieră, compania a derulat, în 2013, o campanie anticontrabandă în regiunea de Sud-vest şi Vest, cu rezultate vizibile.

Fluxul produselor provenite din Serbia a scăzut accelerat în perioada de desfăşurare a campaniei, de la circa 24% în 2012, la aproximativ 6% în ianuarie 2014. La finele anului trecut, JTI a lansat o campanie anticontrabandă şi în regiunea Nord-Vest. Campania s-a încheiat în luna februarie. "Suntem convinşi că, prin aceste campanii la nivel regional, pe care vom continua să le derulăm şi pe viitor, vom reuşi să educăm publicul din zonele de graniţă cu privire la efectele negative ale contrabandei cu ţigarete asupra economiei, societăţii şi a fiecăruia dintre noi", ne-a mai precizat reprezentantul JTI. ■

FOCUS

CAZURI

7,5 milioane ţigarete - confiscate în Constanţa şi Bucureşti

(urmare din pagina 4)

În urma acestor percheziţii, au fost ridicate, în vederea confiscării, aproximativ 7,5 milioane de ţigarete, precum şi alte produse de contrabandă. În cauză, sunt cercetate 15 persoane, fiind audiate la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Constanţa.

Ţigări transportate ilegal cu ajutorul unor câini ciobăneşti

La finalul lunii februarie, poliţiştii de frontieră au descoperit şi confiscat, în Maramureş, peste 15.000 de pachete cu ţigări de provenienţă ucraineană.

În desfăşurarea acţiunii de contrabandă, unul dintre bărbaţi folosea cinci câini, rasa ciobănesc german, pentru asigurarea zonei şi pentru a semnala apariţia poliţiştilor de frontieră care executau misiuni pe respectiva porţiune.

Bărbaţii în cauză au trecut prin apa râului Tisa, transportând către un imobil aflat în apropierea frontierei de stat colete voluminoase. În urma inventarierii ţigărilor a rezultat cantitatea de 6.500 de pachete cu ţigări din Ucraina, în valoare de 58.500 de lei.

Ţigări trecute Prutul cu funia

Peste 50.000 de ţigări au fost trecute peste Prut, din Republica Moldova în România, cu ajutorul unei funii.

Astfel, patru cetăţeni români au introdus în ţară două colete ce conţineau 53.340 de ţigări marca Ritm Clasic, în valoare de 24.243 lei. Acestea au fost reţinute în vederea confiscării, în cauză fiind întocmit dosar penal sub aspectul săvârşirii infracţiunii de contrabandă.

Pastă de tomate, compot şi vin cu... ţigări de Moldova

La finalul lunii ianuarie, poliţiştii de frontieră din cadrul Punctului de Trecere a Frontierei Galaţi, împreună cu lucrătorii vamali, au descoperit peste 5.000 de ţigări ascunse în borcane cu pastă de tomate, compot şi în sticle cu vin pe care un cetăţean din Republica Moldova intenţiona să le introducă ilegal în România.

Numărul ţigărilor care ar fi urmat să fie vândute ilegal se ridică la 5.340, mărcile acestora fiind diferite, iar timbrul fiind de Moldova.

Conform prevederilor legale, a fost luată măsura reţinerii ţigărilor, în valoare totală de 861de lei, în vederea confiscării, iar barbatul implicat a fost sancţionat contraventional cu amendă în valoare de 5.000 de lei.

10,5 milioane ţigarete de contrabandă din Malta, în Portul Constanţa

În Portul Constanţa Sud Agigea, au fost indisponibilizate, la începutul anului în curs, 10,5 milioane de ţigarete (525.000 pachete), încărcate într-un container şi destinate pieţei negre de desfacere. Produsele fuseseră încărcate în Malta şi aveau ca destinaţie Ucraina.

(continuare în pagina 6)

FOCUS

CAZURI

10,5 milioane ţigarete de contrabandă din Malta, în Portul Constanţa

(urmare din pagina 5)

Potrivit Poliţiei de Frontieră, documentele mărfii erau falsificate, iar firma destinatară din Marea Britanie este fantomă. Ţigaretele erau marca Ashima şi aveau o valoare de aproximativ 5,25 milioane de lei.

Un caz similar a fost înregistrat în decembrie 2013, când a avut loc o captură de acelaşi calibru, tot în Portul Constanţa. Ţigaretele, mărcile Ashima şi Marble, destinate de asemenea pieţei negre de desfacere, fuseseră încărcate din Malta şi mergeau către Ucraina, şi în acest caz firma destinatară din Marea Britanie fiind una fantomă.

Scafandrul şi caii contrabandişti

Trei bărbaţi, un cetăţean ucrainean şi doi români, au încercat să introducă ilegal în ţară, în primele zile ale lunii ianuarie, ţigarete utilizând animale de tracţiune. Pentru a transporta mai uşor marfa prin apa râului Tisa, cetăţeanul ucrainean era echipat într-un costum de neopren (scafandru), lucru uzual printre contrabandişti.

Captura a avut loc la frontiera Sighetu Marmaţiei, din judeţul Maramureş, bărbaţii abandonând coletele şi fugind către teritoriul statului vecin, în momentul în care au fost somaţi de autorităţi.

În urmă acţiunii, ucraineanul, în vârstă de 22 de ani, a fost prins. Întreaga cantitate de aproape 2.000 de ţigarete, în valoare de 18.000 de lei, a fost ridicată în vederea confiscării.

O acţiune similară a fost identificată în zona localităţii Rona de Sus, unde mai multe persoane au fost văzute transportând colete voluminoase cu ajutorul unui cal. Şi în acest caz, cei în cauză au abandonat coletele şi au fugit, în pădurea din apropiere, în momentul în care au fost somaţi de către poliţiştii de frontieră. La faţa locului au fost descoperite un număr de 22 de colete cu ţigarete (10.941 pachete, în valoare de peste 98.000 de lei). În imediata apropiere, pe un drum forestier, a fost descoperit un autoturism marca Peugeot, cu numere de înmatriculare spaniole, iar la puţin timp şi-a făcut apariţia şi un cetăţean român de 20 de ani din Maramureş, pentru a prelua maşina, fiind reţinut de autorităţi. Proprietarul calului are 19 ani şi este domiciliat pe raza judeţului Maramureş.

Microbuz încărcat cu 800 kg de tutun vrac din Bulgaria

Un microbuz condus de un cetăţean bulgar, încărcat cu 800 de kg de tutun vrac neprelucrat, a fost identificat la vama din Giurgiu, de autorităţi. Poliţiştii de frontieră au constatat că tutunul provine de la o firmă bulgărească şi că firma românească pentru care cetăţeanul bulgar a declarat că este destinat tutunul nu există. Persoana în cauză a mai declarat că a fost contactată telefonic de un cetăţean român ale cărui date de identitate nu le cunoaşte, să îi livreze cele 800 de kg de tutun vrac.

(continuare în pagina 8)

Philip Morris România vrea să-şi modernizeze capacităţile de prelucrare a tutunului

Compania Philip Morris România intenţionează ca, în 2014, să investească în modernizarea capacităţilor de prelucrare a tutunului, după cum ne-a spus Sorana Mantho, Director Corporate Affairs la Philip Morris România şi Bulgaria.

Potrivit domniei sale, o altă investiţie importantă va consta în asigurarea modernizării unităţii de paletizare automată, care va contribui la creşterea capacităţii de procesare şi la diversificarea modurilor de paletizare.

"Planul de investiţii al fabricii pentru anul 2014 este unul ambiţios", ne-a declarat Sorana Mantho, precizând: "În momentul de faţă, fabrica noastră, situată în zona Otopeni, exportă aproximativ 80% din producţie, cea mai mare parte în alte state UE (peste zece pieţe), cel mai important dintre acestea fiind Italia".

Philip Morris România şi Philip Morris Trading au, împreună, aproximativ 900 de angajaţi, în proporţie de 99% români.

În prezent, portofoliul de produse al companiei Philip Morris în ţara noastră constă în aproximativ 40 de branduri şi extensii de branduri de succes - familia Marlboro, L&M, Parliament, Philip Morris, Chesterfield, Virginia S., Assos.

"În 2013, fabrica Philip Morris din România a aniversat 15 ani de la producerea primei ţigarete, unitatea de producţie din Otopeni clasându-se în top 5 fabrici PMI (din 42) în ceea ce privеşte siguranţa la locul de muncă, calitatea produselor şi eficienţa. Una dintre realizările importante din 2013 a fost introducerea a două noi formate în portofoliul fabricii, în conformitate cu preferinţele consumatorilor adulţi: 100's Round Corner Box şi 100's Sliding Roof Pack (format care a fost produs în premieră mondială în România)", ne-a mai spus reprezentantul Philip Morris, subliniind că, anul acesta, eforturile producătorului de ţigarete se vor concentra "pe menţinerea nivelului de performanţă al fabricii PM România şi pe continuarea drumului către cinci milioane de ore lucrate fără accidente de muncă".

Philip Morris îşi comercializează produsele în peste 180 de ţări din întreaga lume.

Philip Morris îşi comercializează produsele în peste 180 de ţări din întreaga lume.

Sorana Mantho: "Piaţa legală a scăzut cu circa 3%, în fiecare din ultimii ani"

Piaţa legală a ţigaretelor a scăzut cu aproximativ 3% în fiecare an, în ultima perioadă, fiind afectată de declinul din consum, precum şi de creşterea comerţului ilegal cu aceste produse, estimează Sorana Mantho.

Consumul de ţigarete de la noi se află la nivelul consumului mediu din statele CE şi este cel mai scăzut între statele din Estul Europei, însă avem printre cele mai mari ponderi de comerţ ilicit cu ţigarete la nivelul UE, după cum ne-a spus domnia sa.

Reprezentantul PM România şi-a declarat interesul pe termen lung acordat de firma combaterii acestei activităţi în ţara noastră, dar şi responsabilitatea pe care şi-a asumat-o din punct de vedere social.

Sorana Mantho ne-a spus: "Interesul nostru este de a sprijini activ autorităţile responsabile în diminuarea fenomenului de comerţ ilicit, care înregistrează creşteri alarmante în ultima perioadă, şi de a colabora constructiv pentru implementarea unui cadru legislativ care să contribuie la o cât mai bună desfăşurare a afacerilor legale din acest sector.

Creşterea recentă a comerţului ilicit sugerează că sunt încă multe de făcut pentru a îmbunătăţi cadrul fiscal şi legislativ, prin asigurarea şi alocarea resurselor necesare susţinerii şi implementării acestuia. Cheia succesului în acest demers o reprezintă cooperarea locală şi internaţională între factorii de interes: guvern, autorităţile vamale, poliţia de frontieră şi producători. Aceştia din urmă au sprijinit în mod constant autorităţile şi continuă eforturile începute, aducând propuneri de îmbunătăţire a legislaţiei, participând în mod transparent la acţiunile pe care autorităţile le întreprind, monitorizând constant fenomenul contrabandei, prin disponibilitatea de a oferi expertiza locală şi globală, prin programe concrete. Aceste programe vor putea fi eficiente, aşa cum au fost şi în trecut, dacă există dialog şi disponibilitate în continuare din partea Guvernului".

Potrivit reprezentantului Philip Morris, un exemplu de cooperare de succes în reducerea comerţului ilicit cu ţigarete îl constituie Italia, care a reuşit prin eforturi concertate ale autorităţilor şi producătorilor să reducă incidenţa comerţului ilicit de la un procent mai mic faţă de România, de 11,8% - incidenţa la începutul lui 2012 - la numai 5,3% - nivelul înregistrat la finele anului 2013. Această reducere semnificativă a fost posibilă prin acţiuni concrete iniţiate de autorităţi, dar şi prin educarea consumatorilor privind provenienţa produselor ilicite, implicaţiile economice şi sociale, şi prezentarea efectelor produse de comerţul ilicit asupra fiecărui membru al societăţii, după cum ne-a spus doamna Mantho.

Domnia sa ne-a mai declarat: "PM participă, în România, alături de BAT şi JTI, la realizarea studiului naţional Novel, care evidenţiază incidenţa comerţului ilicit cu ţigarete în România şi pune la dispoziţia autorităţilor competente aceste informaţii. Compania Philip Morris a conlucrat activ cu autorităţile, prin distrugerea unui număr de peste 12 milioane de ţigarete confiscate de autorităţile competente în decursul anului 2013 şi îşi exprimă în continuare deschiderea în sprijinirea autorităţilor locale în combaterea fenomenului de comerţ ilicit cu ţigarete".

"În momentul de faţă, fabrica noastră, situată în zona Otopeni, exportă aproximativ 80% din producţie, cea mai importantă dintre pieţe fiind Italia".

La jumătatea acestui an, un studiu privind evoluţia comerţului ilicit cu ţigarete în anul 2013 va fi pus la dispoziţia autorităţilor de către o companie independentă, a anunţat Sorana Mantho. Cercetarea va prezenta impactul şi volumele ţigaretelor ilicite intrate în România, dar şi impactul acestui fenomen din ţara noastră la nivel european.

"Acest aspect poate reprezenta o problemă pentru România în contextul aderării la spaţiul Schengen sau în contextul noilor discuţii privind tratatul de liber schimb între Europa şi Statele Unite ale Americii", consideră reprezentantul Philip Morris.

Printre altele, compania îşi propune să-şi implice şi partenerii - comercianţii en-detail - în combaterea acestui fenomen.

"Pentru perioada următoare, ne dorim asigurarea unei reglementări echilibrate şi pragmatice pentru industria de profil, în contextul legislaţiei din România şi al procesului de revizuire a Directivei Europene privind produsele din tutun. Ne vom exprima activ poziţia şi opinia cu privire la potenţialul impact pe care noile reglementări l-ar putea avea asupra industriei, cu scopul de a le oferi în continuare fumătorilor adulţi din România produse de înaltă calitate şi de a aduce inovaţii în cadrul portofoliului de mărci", ne-a spus Sorana Mantho. ■

LAURA SOARE, BRANDS INTERNATIONAL:

"Piaţa trabucurilor şi ţigărilor de foi s-a menţinut în linie dreaptă"

Segmentul trabucurilor şi al ţigărilor de foi s-a menţinut în linie dreaptă, în ultimul an, în ciuda situaţiei financiare din ţara noastră, după cum ne-a spus Laura Soare, brand manager în cadrul companiei Brands International.

Potrivit domniei sale, "produsele premium au succes pe piaţa din România, indiferent de momentul financiar prin care trecem". Cu toate acestea, majoritatea celorlaltor ţări europene sunt mai dezvoltate pe acest segment, având deja tradiţie în domeniu.

Laura Soare ne-a spus că şi comerţul ilicit cu trabucuri a luat amploare, pe piaţa autohtonă existând importatori neautorizaţi de către producătorii de trabucuri cubaneze.

"Piaţa neagră există chiar şi pentru tutun de rulat sau ţigări de foi. Sfatul nostru pentru fumători este să se asigure că îşi procură tutunul din magazine specializate, din magazine care lucrează cu importatorii autorizaţi de către producători ca Habanos, Arturo Fuente, La Aurora etc. Doar aşa pot fi siguri că au achiziţionat un trabuc de calitate. În privinţa preţului, mai bine reducem cantitatea lunară, decât să ne prejudiciem sănătatea cu tutun ieftin şi nesigur", este de părere doamna Soare. Domnia sa estimează o creştere uşoară a pieţei de profil, în 2014.

În acest an, compania va lansa un brand nou de trabucuri şi unele produse de tutun pentru rulat şi pipă, care se vor regăsi atât în magazinele El Unico şi La Casa del Habano, dar şi în cele partenere.

Referitor la Brands International, compania a avut un an complex, potrivit Laurei Soare, care ne-a spus: "Din dorinţa de a ne îmbunătăţi serviciile şi de a ne eficientiza activitatea, în interiorul companiei au avut loc destul de multe schimbări la nivel organizaţional. Cu toate acestea, cifra de afaceri nu a avut de suferit. 2013 ne-a adus încă un brand premium, iar anul acesta ne-am propus să mai aducem trei mărci de lux în România. El Unico, lanţul nostru de magazine, care include şi La Casa del Habano din incinta hotelului Hilton, a avut un an bun. De altfel, am început să primim tot mai multe propuneri de francizare. Dat fiind că suntem de câţiva ani buni în acest business, analizăm cu mare atenţie fiecare solicitant şi îi acordăm tot sprijinul nostru pentru a fi siguri că ia hotărârea potrivită în ceea ce priveşte deschiderea unui nou magazin".

Portofoliul de produse pe care Brands International le comercializează pe piaţa noastră:

S.T. Dupont - instrumente de scris, accesorii pentru trabucuri şi genţi din piele produse în Franţa
Nespresso - cafea elveţiană
Habanos - cunoscutele havane
Arturo Fuente - trabucuri dominicane
La Aurora - trabucuri dominicane
Mac Baren - tutun pentru pipă şi pentru rulat
Chacom - pipe din Franţa
Accesorii premium din Italia şi alte ţări

Brands International şi El Unico activează doar pe teritoriul ţării noastre.

Cifra de afaceri realizată anul trecut de Brands International se ridică la aproximativ 4 milioane de euro, această sumă reprezentând totalul vânzărilor, societatea fiind importatorul mai multor branduri de renume mondial.

Pentru anul în curs, Brands International şi-a propus o creştere uşoară a cifrei de afaceri.

Anul trecut, compania a investit în cursuri de pregătire, dar şi în activităţi de marketing pentru produsele importate. Valoarea totală a investiţiilor s-a ridicat la aproximativ 200.000 de euro, în acest an societatea propunându-şi să cheltuiască aproximativ aceeaşi sumă de bani pentru investiţii. Având un number de 40 de angajaţi, Brands International a adus, anul trecut, pe piaţa noastră, un brand nou de trabucuri din Republica Dominicană - La Aurora - şi a încheiat contractul cu un brand recunoscut pentru tutunul de pipă şi pentru rulat - Mac Baren, din Danemarca.

În acest an, compania va lansa un brand nou de trabucuri şi unele produse de tutun pentru rulat şi pipă, care se vor regăsi atât în magazinele El Unico şi La Casa del Habano, dar şi în cele partenere.

Laura Soare ne-a declarat: "În fiecare an, lansăm noi produse şi ediţii limitate ale casei S.T. Dupont. Anul acesta vom avea colecţiile Armors of tomorrow, Prestige and Tricolor din gama Paris Saint Germain şi alte surprize din partea prestigioasei case franceze".

În prezent, produsele cubaneze sunt cele mai solicitate pe piaţă autohtonă, în speţă Cohiba, Hoyo de Monterey, Cuaba şi Montecristo, dar au început să câştige teren şi cele dominicane. ■

CONSULTANȚĂ JURIDICĂ

Protecția drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul procedurilor de vămuire

Ciprian Dragomir

România beneficiază de un cadru legal special privind valorificarea produselor confiscate. Potrivit acestei legislații, distrugerea mărfurilor confiscate se poate face doar în prezența unei comisii constituită din reprezentanți ai mai multor autorități de stat.

Activitatea de contrafacere, inclusiv producerea și comercializarea mărfurilor care încalcă drepturile de proprietate intelectuală vizează aproape orice fel de tipuri de produse care se bucură de succes în rândul consumatorilor, începând cu îmbrăcăminte, parfumuri, electronice și terminând cu "regina" produselor contrafăcute (în special în România) - țigaretele. În ultimii ani, piața din Uniunea Europeană a cunoscut o invazie tot mai mare a produselor contrafăcute, provenind, în marea lor parte, din țări terțe renumite deja prin cantitățile de mărfuri contrafăcute pe care le generează.

Date fiind efectele contrafacerii (potrivit unui raport OCDE din 2009, pierderile anuale suferite de agenții economici din UE erau de aproximativ 250 miliarde de euro), precum și amploarea acestui fenomen, a fost necesară o abordare unitară / coordonată a problematicii la nivelul întregii Uniuni Europene. Soluția propusă în acest sens a fost să se instituie o serie de instrumente legale care să împiedice introducerea acestor produse pe teritoriul Uniunii Europene, chiar și atunci când există doar suspiciuni cu privire la existența unui caz de contrafacere.

Astfel, încă din 2003, la nivelul Comunității Europene, a fost instituit un cadru legal (Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 din 22 iulie 2003) ce a permis intervenția autorităților vamale din Statele Membre în colaborare cu titularii drepturilor de proprietate intelectuale încălcate împotriva mărfurilor suspectate ca aducând atingere drepturilor lor de proprietate intelectuală.

În ceea ce privește țara noastră, România a adoptat, chiar înainte de a deveni Stat Membru UE, Legea nr. 344/2005 privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vămuire, prin care a transpus în dreptul intern regulile instituite prin instrumentele unionale.

În prezent, Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 din 22 iulie 2003 menționat anterior este abrogat, aplicându-se, de la 1 ianuarie 2014, Regulamentul (UE) nr. 608/2013. Acest act normativ aduce câteva îmbunătățiri cadrului juridic european aplicabil până acum (cum ar fi extinderea drepturilor de proprietate intelectuală protejate, aplicarea obligatorie la nivelul UE a procedurii simplificate de distrugere, instituirea unei proceduri de distrugere a unor transporturi mici chiar fără necesitatea efectuării unor analize privind autenticitatea mărfurilor reținute).

Pe scurt, procedura instituită de Regulamentul (UE) nr. 608/2013 presupune următoarele:

- Titularul unui drept de proprietate intelectuală (marcă, brevet de invenție) poate depune o cerere la autoritățile vamale prin care solicită intervenția acestora în cazul în care, în cadrul procedurilor de vămuire, se descoperă mărfuri susceptibile a încălca drepturile de proprietate intelectuală ale acestuia;
- Autoritățile vamale, când descoperă mărfuri susceptibile de contrafacere, rețin mărfurile și notifică titularul mărcii care a depus o cerere de intervenție sau reprezentantul acestuia cu privire la această reținere. În cazurile în care nu este depusă o cerere de intervenție, autoritățile vamale pot totuși ex officio să facă o notificare, caz în care titularul mărcii trebuie să depună o cerere de intervenție în cel mult 4 zile lucrătoare de la data notificării. În caz contrar, mărfurile vor fi eliberate;
- Titularul mărcii trebuie să răspundă în cel mult 10 zile lucrătoare la această notificare, precizând dacă mărfurile sunt sau nu contrafăcute (având posibilitatea să solicite extinderea acestui termen cu încă 10 zile lucrătoare). Titularul mărcilor susceptibile de contrafacere are dreptul să inspecteze produsele reținute și să solicite mostre ale acestora pentru scopul analizei sale;
- Dacă, urmare a analizei, titularul drepturilor de proprietate intelectuală încălcate constată că mărfurile reținute sunt contrafăcute și comunică acest lucru autorităților vamale în termenul legal, atunci mărfurile sunt confiscate și sunt distruse sub supraveghere vamală, pe cheltuiala titularului drepturilor de proprietate intelectuală (cu excepția cazului în care persoana responsabilă de introducerea mărfurilor pe teritoriul UE contestă măsura confiscării și a distrugerii).

Cadrul legal la nivelul UE permite intervenția autorităților vamale din Statele Membre în colaborare cu titularii drepturilor de proprietate intelectuală încălcate.

Practic, pentru a da eficiență acestor măsuri, autoritățile statului trebuie să beneficieze și de concursul titularilor drepturilor de proprietate intelectuală.

În acest sens, pentru a răspunde în mod prompt cerințelor procedurale impuse de legislația specială, unii titulari de marcă au adoptat chiar proceduri interne specifice. Spre exemplu, societățile din grupul Philip Morris, unul dintre cei mai mari producători de țigarete pe plan mondial, acordă un interes deosebit cazurilor de contrafacere de țigarete descoperite în procedurile de vămuire (inclusiv pe teritoriul României), iar pentru aceasta a implementat un sistem de evidență și raportare a cazurilor de contrafacere foarte minuțios. De asemenea, la fabrica de țigări din Otopeni, Philip Morris are un laborator de expertiză unde sunt analizate mostrele de țigarete reținute de autoritățile vamale din România. Tot acolo, Philip Morris dispune de toate facilitățile necesare derulării în deplină legalitate a procesului de distrugere, desfășurând de-a lungul timpului, în colaborare cu diverse organe ale statului (poliție, autorități vamale, organe fiscale etc.), numeroase operațiuni de distrugere a țigaretelor contrafăcute.

Din păcate, chiar dacă avem acest cadru legal special menit să instituie o procedură simplificată, mai rapidă, de distrugere a mărfurilor constatate ca fiind contrafăcute, eficiența acesteia este, în practică, diminuată, cel puțin atunci când vorbim de țigarete contrafăcute. În cazul acestor produse, în medie, distrugerea se realizează într-o perioadă de 12 până la 18 luni de la momentul reținerii. S-a constatat că această întârziere este cauzată, în principal, de următoarele aspecte:

- De cele mai multe ori, în momentul în care sunt descoperite mărfuri contrafăcute, autoritățile statului demarează în paralel acțiuni penale împotriva autorului contrafacerii sau a persoanei responsabile de introducerea mărfurilor pe teritoriul României (inclusiv pentru încălcarea legislației fiscale). În acest context, organele de urmărire penală dispun, de regulă, măsuri asigurătorii cu privire la mărfurile reținute de autoritățile vamale (sechestru). Astfel, până la ridicarea măsurilor asigurătorii, țigaretele nu mai pot fi distruse. Totuși, potrivit legii, desfășurarea normală a procesului penal nu este condiționată de instituirea unor astfel de măsuri. Organele de urmărire penală ar putea să păstreze ca material probator câteva mostre ale produselor contrafăcute, restul produselor putând fi distruse chiar și până la emiterea unei soluții de către instanțele de judecată. În practică, însă, organele de urmărire penală așteaptă ca instanța de judecată să se pronunțe cu privire la soarta mărfurilor contrafăcute, iar țigaretele reținute sunt astfel blocate în depozitele autorităților statului cel puțin pentru un an de zile cât durează, în medie, procesele penale în România;

Procesul de distrugere a mărfurilor contrafăcute, în principal țigarete, este prea puțin eficient în practică, constatându-se întârzieri de până la 18 luni de la momentul reținerii acestora.

- În plus, România beneficiază de un cadru legal special privind valorificarea produselor confiscate. Potrivit acestei legislații, distrugerea mărfurilor confiscate se poate face doar în prezența unei comisii constituită din reprezentanți ai mai multor autorități de stat (direcții ale finanțelor publice, ANPC, poliție, agenții județene pentru protecția mediului). În practică, s-a observat că întrunirea acestei comisii poate să dureze chiar și câteva luni.

Având în vedere cele de mai sus, credem că, pe lângă îmbunătățirile aduse cadrului juridic european prin Regulamentul (UE) nr. 608/2013, ar fi oportună și ajustarea cadrului legal național prin stabilirea unor reguli mai clare, nesusceptibile de interpretare și care să poată înlătura blocajele și întârzierile întâlnite în practică în procesul de distrugere a mărfurilor contrafăcute. ■

Ciprian Dragomir, avocat asociat
Țuca Zbârcea & Asociații
ciprian.dragomir@tuca.ro

Sergiu Crețu, avocat
Țuca Zbârcea & Asociații
sergiu.cretu@tuca.ro

MATERIE PRIMA

FOCUS

CAZURI

Microbuz încărcat cu 800 kg de tutun vrac din Bulgaria

(urmare din pagina 6)

Tutunul, în valoare de 3.300 lei, a fost ridicat în vederea continuării cercetărilor, iar persoanei respective i-a fost întocmit dosar penal pentru săvârşirea infracţiunii de deţinere în afara antrepozitului fiscal de produse accizabile supuse marcării.

Ţigarete ucrainene, descoperite în anexele unei locuinţe

Poliţiştii de frontieră din cadrul ITPF Sighetu Marmaţiei au desfăşurat, în ianuarie, mai multe acţiuni pe linia combaterii contrabandei cu ţigarete în zona de competenţă, în urma cărora au descoperit şi confiscat 29.772 de pachete cu astfel de produse, în valoare de peste 293.000 de lei, trei persoane fiind cercetate pentru săvârşirea infracţiunii de contrabandă.

Una dintre capturi a fost realizată pe raza localităţii Straja, din judeţul Suceava, unde a fost identificat un microbuz marca Renault care nu-şi justifica prezenţa în zona.

În momentul în care poliţiştii de frontieră s-au îndreptat spre microbuzul în cauză, şoferul autovehiculului, un român în vârstă de 33 de ani, a fugit de la faţa locului. Microbuzul era încărcat cu 12.280 de pachete cu ţigarete de diferite mărci, în valoare de aproximativ 123.000 lei.

Toată marfa a fost ridicată în vederea confiscării, autoturismul în cauză, în valoare de 16.000 de lei, fiind indisponibilizat la sediul Poliţiei de Frontieră, iar cetăţeanul a fost cercetat pentru săvârşirea infracţiunii de complicitate la contrabandă.

Un alt caz înregistrat în cadrul acţiunii a avut loc în zona Brodina, unde, în cadrul a două anexe ale unei locuinţe de pe raza localităţii Straja, au fost identificate 15 colete cu ţigarete de provenienţă ucraineană (14.072 pachete, în valoare de peste 140.000 lei). ■

Producţia de ţigarete a scăzut, anul trecut, faţă de 2012

Producţia de ţigarete din ţara noastră a înregistrat scăderi, anul trecut, faţă de 2012, atât din punct de vedere al volumului, cât şi în ceea ce priveşte valoarea acesteia, după cum ne-au informat reprezentanţii Institutului Naţional de Statistică (INS).

Anul trecut, au fost produse aproape 47.000 de tone de ţigarete conţinând tutun sau amestecuri de tutun şi înlocuitori de tutun, în valoare de peste 1,9 miliarde lei, potrivit datelor transmise de INS.

În 2012, au fost fabricate 51.778 de tone de ţigarete, în valoare de peste 3,4 miliarde lei.

În 2013, producţia cu cea mai mare valoare, de peste 200 de milioane de lei pe lună, a fost realizată în iulie şi august. Volumul cel mai ridicat de ţigarete (4.625 de tone) a fost realizat în luna noiembrie.

În ceea ce priveşte comerţul extern, anul trecut, au fost înregistrate importuri de ţigarete, ţigări de foi, tutunuri orientale, uscate, de pipă şi alte tipuri de tutun şi produse din tutun în valoare de circa 251 de milioane de euro, exporturile din domeniu ridicându-se la peste 514 milioane euro. ■

CORNELIA LEŢICAI, ASOCIAŢIA ORGANIZAŢIA PROFESIONALĂ PE FILIERA TUTUN:

"Cultivarea tutunului a fost reluată, în anumite judeţe ale ţării"

● "Lipsa posibilităţii ca agricultorii care cultivă tutun la noi să fie instruiţi de specialişti calificaţi pe acest sector este unul dintre punctele nevralgice ale domeniului"

FOTO SIMBOL

Recent, Petru Bota, fostul preşedinte al Asociaţiei Organizaţia Profesională pe Filiera Tutun, ne-a spus, în cadrul unui interviu, că cea mai mare problemă a cultivatorilor de tutun din ţara noastră este lipsa firmelor de procesare, acestea reorientându-se după privatizarea Societăţii Naţionale a Tutunului Românesc.

Potrivit domniei sale, în România se cultivă cinci tipuri de tutun - Oriental, semi-Oriental, Virginia, Burley şi tipul de mare consum.

"Interzicerea ingredientelor va conduce la dispariţia unui amestec care este preferat, la noi, de 90% dintre fumători. La nivelul României, interzicerea mentolului şi ţigaretelor de tip slim va conduce la pierderea a 19.000 de locuri de muncă, iar efectele vor fi devastatoare în întreaga piaţă de profil", ne-a spus domnul Bota, comentând pe marginea noii legislaţii în domeniu, care, în opinia sa, va distruge cultivarea tutunului de tip Burley, practicată, la noi, în proporţie de peste 60%.

Petru Bota ne-a explicat că, pe toată filiera de tutun, există trei segmente: primul este alcătuit din producătorii de tutun, care nu au voie să facă procesare şi producţie, ci doar să cultive şi să comercializeze către intermediari, ce se află între cultivatori şi producătorii de ţigarete. Aceşti intermediari se numesc prim-procesatori (al doilea segment al pieţei) şi pregătesc tutunul pentru producţie. Ultimul segment este reprezentat de companiile care produc ţigaretele şi care nu au voie să proceseze şi nici să cultive tutun.

Din 2010, sectorul cultivării tutunului s-a prăbuşit, ca urmare a faptului că subvenţiile au scăzut substanţial, potrivit domniei sale: „A fost o lipsă de comunicare între autorităţile statului şi cultivatori. S-a schimbat sistemul de subvenţionare de la subvenţia pe kg la subvenţia pe suprafaţă".

În România, există aproximativ 800 de fermieri înregistraţi la APIA pentru accesarea subvenţiei pe tutun. Fiecare dintre aceştia are în spate circa 5-10 familii pentru realizarea producţiei, după cum ne-a spus Petru Bota.

Investiţia pentru cultivarea unui hectar de tutun se ridică la circa 2.000 de euro, profitul mediu, care depinde foarte mult de anul agricol, de condiţiile meteo şi de producţie, fiind cuprins între 400 şi 700 de euro la hectar.

Toată producţia de tutun Burley realizată în ţara noastră este exportată, iar tutunul Virginia se comercializează la noi, ne-a precizat Petru Bota.

În unele judeţe ale ţării noastre, cultivarea tutunului a fost reluată, după mai bine de 20 de ani, potrivit Corneliei Leţicai, preşedintele Asociaţiei Organizaţia Profesională pe Filiera Tutun.

Domnia sa ne-a spus că zonele de top unde se cultivă tutun sunt judeţele Alba şi Mureş, dar că există regiuni în Sud-Estul ţării unde a început să se cultive cu succes această plantă: „Menţionez judeţe precum Vaslui şi Galaţi, unde cultivarea tutunului a fost reluată în anul 2011. Această activitate agricolă nu mai fusese practicată în zona Moldovei de dinainte de 1989".

Doamna Leţicai subliniază că România nu se poate raporta la ţările mari cultivatoare de tutun din Europa, fiind mult în urma lor, dar menţionează că acest lucru nu este neapărat unul negativ: „Este de preferat un proces de creştere mai lent, dar sigur".

Cornelia Leţicai ne-a declarat: „Când vine vorba despre cantităţile recoltate, trebuie să avem în vedere faptul că, pentru mai bine de 80% dintre cultivatori, această experienţă este relativ nouă. Mai avem încă multe de învăţat, iar faptul că până acum fiecare s-a orientat după puţinele informaţii pe care le-a putut obţine de pe internet sau de la cultivatori mai vechi şi-a pus în mod clar amprenta. De altfel, lipsa posibilităţii ca agricultorii care cultivă tutun la noi să fie instruiţi de specialişti calificaţi pe acest sector este unul dintre punctele nevralgice ale domeniului. Tehnologia actuală, care reduce consistent volumul de muncă, este destul de scumpă şi nu foarte la îndemâna oricui. Asta împinge majoritatea cultivatorilor să apeleze la improvizaţii şi metode alternative, care nu dau întotdeauna rezultatele aşteptate. În acest domeniu, este de ajuns un pas greşit pentru a risca să pierzi toată investiţia".

Greutăţile cu care se confruntă cultivatorii de tutun sunt mult mai numeroase decât cele pe care le au cultivatorii de cereale, susţine domnia sa, afirmând că volumul foarte mare de muncă manuală necesară se regăseşte în costuri de producţie foarte ridicate.

„Subvenţiile nu sunt suficiente pentru a acoperi aceste costuri", potrivit Corneliei Leţicai, care apreciază: „Ajutorul de stat pentru un hectar de tutun, începând cu anul 2010 - când acordarea acestuia a fost decuplată de producţie -, dincolo de faptul că a fost redus drastic, a bătut pasul pe loc, în ultimii patru ani. Totodată, se pare că acest domeniu nu a fost destul de interesant pentru a stimula atragerea de fonduri europene".

Preţul de achiziţie al tutunului brut din România, stabilit de către societăţile prim-procesatoare, este cel mai slab la nivel european, deoarece nu există o concurenţă reală între aceste societăţi, mai consideră reprezentantul cultivatorilor. „În ţara noastră sunt doar trei astfel de societăţi, care, practic, condiţionează şi numărul cultivatorilor. Pentru anul acesta, situaţia s-a înrăutăţit considerabil, întrucât una dintre cele două firme maghiare de prim-procesare şi-a încetat activitatea în ţara noastră, cea de-a doua nu doreşte o colaborare cu producători noi, iar singurul prim procesator autohton nu va mai încheia contract cu cultivatorii care au avut producţii slabe anul trecut. Astfel, ne aflăm într-un moment teribil pentru cultura de tutun din România", ne-a mai spus domnia sa.

Referitor la o eventuală reconversie, Cornelia Leţicai consideră că aceasta este „un vis frumos": „Având în vedere suprafeţele reduse care se cultivă cu tutun, nu cred că s-ar pune nici măcar problema unei forme de sprijin pentru ca cei care astăzi încă se zbat să facă această ramură a agriculturii să intre într-o fază ascendentă. Situaţia nu este deloc roz nici în afara ţării. Cultivatorii europeni trebuie să lupte, prin intermediul organismelor care-i reprezintă, cu viziunea obţuză a Parlamentului şi Comisiei Europene care, prin politica pe care o poartă, nu fac altceva decât să îngreuneze desfăşurarea acestei activităţi în Europa şi să înlesnească introducerea pe piaţa europeană a tutunului provenit din ţări precum Brazilia, India, China şi ţările africane".

Comerţul ilicit cu ţigarete va continuă să crească, în opinia doamnei Leţicai, care este de părere că, în momentul acesta, există numeroşi factori ce vor facilita dezvoltarea acestui fenomen, cel puţin pe termen scurt. ■

1.100 hectare - suprafaţa cultivată cu tutun, în 2013

Anul trecut, în ţara noastră a fost cultivată o suprafaţă de 1.100 de hectare de tutun, potrivit datelor APIA, care arată că, pe piaţa de profil, au activat 672 de cultivatori de tutun.

Reprezentanţii Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale (MADR) estimează că, în 2014, suprafaţa cultivată cu tutun va fi menţinută la nivelul mediei din ultimii ani.

Principalele judeţe în care a fost cultivat tutun, în anul 2013, sunt Alba, Argeş, Arad, Bihor, Cluj, Dâmboviţa, Dolj, Galaţi, Ialomiţa, Iaşi, Mureş, Olt, Satu-Mare, Teleorman.

Producţia medie de tutun s-a ridicat, anul trecut, la 1.494 kg/ha, potrivit informaţiilor transmise de MADR.

Cultivatorii de tutun au primit, în 2013, ajutoare de stat care au constat în subvenţionarea preţului motorinei, cantitatea maximă anuală fiind de 140 litri/ha, precum şi subvenţionarea primei de asigurare, prin care statul suportă între 50% şi 70% din prima de asigurare, în funcţie de riscurile asigurate.

Pe lângă aceste ajutoare, agricultorii au mai beneficiat de schemele de plăţi directe pe suprafaţă. Acestea sunt reprezentate de schema de plată unică pe suprafaţă, finanţată din bugetul comunitar, în cuantum de 139,17 euro/ha şi de schema de plăţi naţionale directe complementare, care reprezintă cofinanţare publică de la bugetul de stat, prin MADR, în cuantum de 1.300 euro/ha.

Producţia medie de tutun s-a ridicat, anul trecut, la 1.494 kg/ha, potrivit informaţiilor transmise de MADR.

În acest an, MADR susţine producătorii agricoli cultivatori de tutun prin forme de sprijin finanţate din bugetul naţional, dar şi prin sprijinul acordat conform reglementărilor comunitare. Astfel, autorităţile continuă să acorde ajutoare de stat şi scheme de plăţi directe, cu menţiunea că plata naţională directă complementară va fi înlocuită de plata naţională tranzitorie, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr.1310/2013.

De asemenea, MADR are în vedere continuarea politicilor de susţinere a fermierilor, vizate de noua Politică Agricolă Comună (PAC) 2014-2020.

În România, se cultivă cu preponderenţă tipul de tutun Burley. Cultivarea unui alt tip de tutun (tipul Virginia) este posibilă din punct de vedere pedoclimatic, dar necesită investiţii în instalaţii de uscare, spun reprezentanţii MADR, subliniind că ministerul de resort susţine orice măsură menită să ducă la o scădere a importurilor de tutun şi care să înlocuiască vânzările de produse de contrabandă şi contrafăcute cu o piaţă internă funcţională.

Cele mai mari culturi de tutun se regăsesc în Podişul Transilvaniei - pe Mureşul superior -, în zona Carei - Satu Mare, în Podişul Moldovei - de la Suceava până la Iaşi -, dar şi în zona Munteniei şi Olteniei. ■

Comerţul internaţional cu tutun şi produse din tutun, în 2013

Tipuri de produse	UM specifică	IMPORT Cantităţi UM specifice	IMPORT tone	IMPORT Valori (mii EUR)	EXPORT Cantităţi UM specifice	EXPORT Tone	EXPORT Valori (mii EUR)
Tutunuri de tip oriental uscate la soare (sun cured)		-	2.590,011	16.305,382	-	41.720	207.002
Tutunuri uscate cu aer cald (light air cured)		-	7.440,509	38.929,122	-	26.780	118.185
Tutunuri de tip oriental uscate la soare (sun cured)		-	402.452	1.852,140	-	-	-
Tutunuri uscate cu fum rece (dark air cured)		-	32.400	172,486	-	-	-
Tutunuri uscate cu fum (flue cured)		-	10.335,243	54.937,296	-	677.000	2.249,108
Altele		-	2.118,479	12.364,543	-	31.658	206.762
Deşeuri de tutun		-	3.217,405	2.344,577	-	1.098,630	87.420
Ţigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate) şi trabucuri	1000 p/st	24533	26,609	2.336,255	17	0,230	31.912
Care conţin cuişoare	1000 p/st	2584	3,553	54.908	-	-	-
Altele	1000 p/st	7471748	7.362,555	83.033,808	35400093	32.829,922	505.938,295
Tutun pentru pipă cu apă		-	0,040	0,332	-	-	-
În ambalaje directe cu un conţinut net de maximum 500?g		-	4.317,169	4.977,076	-	0,003	0,469
Altele		-	935.579	5.314,452	-	697.319	4.182,306
Tutunuri "omogenizate" sau "reconstituite"		-	2.381,637	5.633,532	-	259.350	324.479
Tutunuri pentru mestecat şi tutunuri pentru prizat		-	0,822	40.050	-	0,700	32.386
Altele		-	4.328,793	27.323,280	-	123.967	668.306

SURSA: INS